

AUGLÝSING

um samning um vernd menningarverðmæta komi til vopnaðra átaka.

Hinn 5. desember 2022 var aðalframkvæmdastjóra Menningarmálastofnunar Sameinuðu þjóðanna (UNESCO) afhent aðildarskjal Íslands vegna samnings um vernd menningarverðmæta komi til vopnaðra átaka, sem gerður var í Haag 14. maí 1954, og fyrstu bókunar við samninginn frá 1954. Samningurinn og bókunin öðluðust gildi gagnvart Íslandi 5. mars 2023.

Samningurinn er birtur sem fylgiskjal 1 með auglýsingu þessari en bókunin sem fylgiskjal 2. Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytinu, 14. mars 2023.

Þórdís Kolbrún Reykfjörð Gylfadóttir.

Martin Eyjólfsson.

Fylgiskjal 1.

SAMNINGUR

UM VERND MENNINGARVERÐMÆTA KOMI TIL VOPNAÐRA ÁTAKA,
ÁSAMT REGLUM UM FRAMKVÆMD SAMNINGSINS FRÁ 1954

Haag 14. maí 1954

Aðilar að samningi þessum,

sem viðurkenna að gífurlegt tjón hafi orðið á menningarverðmætum í nýafstöðnum vopnuðum átökum og að aukin hætta sé á eyðileggingu þeirra vegna þróunar hernaðartækni,

sem eru sannfærðir um að tjón á menningarverðmætum hvaða þjóðar sem er sé tjón á menningararfi alls mannkyns, þar eð sérhver þjóð leggur sitt af mörkum til menningar heimsins,

sem hafa í huga að varðveisla menningararfs er öllum þjóðum heims afar mikilvæg og að brýnt sé að sá arfur hljóti alþjóðlega vernd,

sem taka mið af þeim meginreglum um vernd menningarverðmæta meðan á vopnuðum átökum stendur sem komið var á með Haag-samningunum frá 1899 og 1907 og Washington-samningnum frá 15. apríl 1935,

sem eru þeirrar skoðunar að fyrrnefnd vernd geti ekki skilað árangri nema bæði innlendar og alþjóðlegar ráðstafanir hafi verið gerðar á friðartímum til þess að skipuleggja hana,

sem eru staðráðnir í að grípa til allra hugsanlegra aðgerða til þess að vernda menningarverðmæti, hafa orðið ásáttir um eftirfarandi ákvæði:

I. KAFLI

Almenn ákvæði um vernd.

1. gr.

Skilgreining á menningarverðmætum.

Í samningi þessum tekur hugtakið „menningarverðmæti“ til, án tillits til uppruna eða eignarhalds:

- a) hreyfanlegra og óhreyfanlegra verðmæta, sem hafa mikla þýðingu fyrir menningararf allra þjóða, t.d. minnisvarða um byggingarlist, listir eða sögu, hvort sem þau eru af trúarlegum eða veraldlegum toga, fornminjastaða, þyrpinga bygginga sem í heild sinni hafa sögulega eða listræna þýðingu, listaverka, handrita, bóka og annarra hluta sem hafa listræna og sögulega þýðingu eða þýðingu með tilliti til fornminja, einnig vísindalegra safna og mikilvægra safna bóka eða skjala eða endurgerða þeirra verðmæta sem eru skilgreindar hér að framan,
- b) bygginga sem hafa það meginhlutverk og hagnýta tilgang að varðveita eða sýna þau hreyfanlegu menningarverðmæti sem eru skilgreind í a-lið, t.d. minjasafna, stórra bókasafna og geymslustaða skjalasafna og skýla sem er ætlað að verja, komi til vopnaðra átaka, þau hreyfanlegu menningarverðmæti sem eru skilgreind í a-lið,
- c) miðstöðva fyrir verulegt magn menningarverðmæta, eins og skilgreint er í a- og b-lið, sem eru þekktar sem „miðstöðvar minnisvarða“.

2. gr.

Vernd menningarverðmæta.

Í samningi þessum felur vernd menningarverðmæta það í sér að standa vörð um og virða slík verðmæti.

3. gr.

Varðstaða um menningarverðmæti.

Samningsaðilarnir skuldbinda sig á friðartímum til þess að standa vörð um menningarverðmæti á yfirráðasvæði sínu og verja þau gegn fyrirsjáanlegum afleiðingum vopnaðra átaka með því að gera þær ráðstafanir sem þeir telja hæfa.

4. gr.

Virðing fyrir menningarverðmætum.

1. Samningsaðilarnir skuldbinda sig til þess að virða menningarverðmæti á yfirráðasvæði sínu og einnig á yfirráðasvæði annarra samningsaðila, með því hvorki að nota þau né nánasta umhverfi þeirra, eða þann búnað sem er hafður þeim til verndar, í tilgangi sem er líklegur til að leiða til eyðileggingar þeirra eða tjóns á þeim komi til vopnaðra átaka og með því að forðast að efna til fjandsamlegra aðgerða sem beinast gegn fyrrnefndum verðmætum.
2. Því aðeins er heimilt að víkja frá þeim skuldbindingum er um getur í 1. mgr. þessarar greinar í tilvikum þar sem brýn hernaðarleg nauðsyn kallar á slíkt.
3. Samningsaðilarnir skuldbinda sig enn fremur til þess að banna, koma í veg fyrir og, ef nauðsyn krefur, stöðva hvers kyns þjófnað, gripdeildir eða óréttmæta nýtingu og hvers kyns spellvirki sem er beint gegn menningarverðmætum. Þeir skulu forðast að leggja hald á hreyfanleg menningarverðmæti sem eru staðsett á yfirráðasvæði annars samningsaðila.
4. Þeir skulu forðast að aðhafast nokkuð það sem telst hefndarráðstöfun og beinist gegn menningarverðmætum.
5. Engum samningsaðila er heimilt að sneiða hjá þeim skuldbindingum sem hvíla á honum samkvæmt ákvæðum þessarar greinar, gagnvart öðrum samningsaðila, af þeirri ástæðu að síðarnefndi samningsaðilinn hafi ekki gert þær verndarráðstafanir er um getur í 3. gr.

5. gr.

Hernám.

1. Samningsaðili, sem hefur hernumið yfirráðasvæði annars samningsaðila í heild eða að hluta, skal styðja, eins og frekast er unnt, lögbær landsyfirvöld henumda landsins í þeirri viðleitni að vernda og varðveita menningarverðmæti þess.
2. Reynist nauðsynlegt að gera ráðstafanir til þess að varðveita menningarverðmæti, sem eru staðsett á henumdu svæði og hafa skemmst í hernaðaraðgerðum, og séu lögbær landsyfirvöld ófær um að gera þær ráðstafanir skal hernámsríkið, eftir því sem framast er unnt og í náinni samvinnu við fyrirnefnd yfirvöld, gera allra nauðsynlegustu ráðstafanir til varðveislu.
3. Samningsaðili, þar sem meðlimir andspyrnuhreyfingar líta á stjórnvöld sem sín réttmætu stjórnvöld, skal, verði því við komið, vekja athygli þeirra á þeirri skyldu að virða þau ákvæði samningsins sem fjalla um virðingu fyrir menningarverðmætum.

6. gr.

Auðkennandi merking menningarverðmæta.

Heimilt er, í samræmi við ákvæði 16. gr., að menningarverðmæti beri auðkennandi merki til þess að auðveldara sé að bera kennsl á þau.

7. gr.

Hernaðarlegar ráðstafanir.

1. Samningsaðilarnir skuldbinda sig til þess að innleiða á friðartímum í herreglur sínar eða -fyrirmæli ákvæði af þeim toga sem kunna að tryggja að samningur þessi verði virtur og rækta virðingu fyrir menningu og menningarverðmætum allra þjóða meðal liðsmanna herafla síns.
2. Samningsaðilarnir skuldbinda sig til þess að skipuleggja eða koma á, á friðartímum, þjónustu eða liði sérfræðinga innan herafla síns sem mun gegna því hlutverki að tryggja að virðing sé borin fyrir menningarverðmætum og að unnið sé með borgaralegum yfirvöldum sem bera ábyrgð á varðveislu þeirra.

II. KAFLI Sérstök vernd.

8. gr.

Veiting sérstakrar verndar.

1. Komi til vopnaðra átaka er heimilt að setja takmarkaðan fjölda skýla sem eiga að verja hreyfanleg menningarverðmæti, takmarkaðan fjölda miðstöðva fyrir afar þýðingarmikla minnisvarða og önnur óhreyfanleg menningarverðmæti undir sérstaka vernd að því tilskildu að þau:
 - a) séu staðsett nægilega fjarri iðnaðarmannvirkjum eða hernaðarlega mikilvægu takmarki, sem eru illa verjanlegir staðir, m.a. flugvöllum, útvarpsstöðvum, stofnunum sem vinna að landvörnum, höfnum eða járnbrautarstöðvum sem eru tiltölulega mikilvægar eða meginsamskiptaleiðum,
 - b) séu ekki notuð í hernaðarlegum tilgangi.
2. Einnig er heimilt að setja skýli fyrir hreyfanleg menningarverðmæti undir sérstaka vernd, hvar sem það er staðsett, sé það þannig úr garði gert að það muni að öllum líkindum ekki verða fyrir sprengjutfjötri.
3. Ávallt skal litið svo á að miðstöð fyrir minnisvarða sé notuð í hernaðarlegum tilgangi þegar hún er notuð til flutninga á herliði eða hergögnum, jafnvel til gegnumfarar. Hið sama gildir ætíð þegar starfsemi, sem tengist beint hernaðaraðgerðum, staðsetningu herliðs eða framleiðslu hergagna, fer fram innan viðkomandi miðstöðvar.
4. Gæsla menningarverðmæta sem um getur í 1. mgr. hér að framan af hálfu vopnaðra varða með sérstaka heimild til slíkrar gæslu eða viðvera í nágrenni téðra menningarverðmæta af hálfu lögreglu, sem undir venjulegum kringumstæðum gætir allsherjarreglu, skal ekki talin hafa hernaðarlegan tilgang.
5. Séu menningarverðmæti, er um getur í 1. mgr. þessarar greinar, staðsett nálægt hernaðarlega mikilvægu takmarki, samanber skilgreiningu í fyrrnefndri málsgrein, er engu að síður heimilt að veita þeim sérstaka vernd skuldbindi samningsaðilinn, sem fer fram á þá vernd, sig til þess að nýta sér ekki það takmark komi til vopnaðra átaka og sér í lagi, ef um ræðir höfn, járnbrautarstöð eða flugvöll, að beina allri umferð frá því. Ef þannig háttar skal undirbúa slíka hjáleid á friðartímum.
6. Menningarverðmætum er veitt sérstök vernd með því að færa þau í „Alþjóðlega skrá yfir menningarverðmæti sem njóta sérstakrar verndar“. Færsla þessi skal einungis fara fram í samræmi við ákvæði samnings þessa og eftir þeim skilyrðum sem kveðið er á um í reglum um framkvæmd samningsins.

9. gr.

Friðhelgi menningarverðmæta sem njóta sérstakrar verndar.

Samningsaðilarnir skuldbinda sig til þess að tryggja friðhelgi menningarverðmæta sem njóta sérstakrar verndar með því að forðast, frá því að þær eru færðar í alþjóðlegu skrána, hvers kyns fjandsamlegar aðgerðir sem beinast gegn þess konar verðmætum og, nema í þeim tilvikum sem kveðið er á um í 5. mgr. 8. gr., hvers kyns nýtingu þeirra eða umhverfis þeirra í hernaðarlegum tilgangi.

10. gr.

Auðkenning og eftirlit.

Meðan á vopnuðum átökum stendur skal merkja menningarverðmæti, sem njóta sérstakrar verndar, því auðkennandi merki sem er lýst í 16. gr. og skulu þau vera aðgengileg vegna alþjóðlegs eftirlits eins og kveðið er á um í þeim reglum sem gilda um framkvæmd samningsins.

11. gr.

Afturköllun friðhelgi.

1. Efni samningsaðili ekki þær skuldbindingar sem fjallað er um í 9. gr., að því er varðar hlut sem telst menningarverðmæti og nýtur sérstakrar verndar, skal gagnaðilinn leystur undan þeirri skuldbindingu að tryggja friðhelgi viðkomandi verðmæta eins lengi og þess háttar vanefndir vara. Engu að síður og ávallt þegar þess er kostur skal síðarnefndi aðilinn fyrst fara fram á að fyrrnefndum vanefndum sé hætt innan hæfilegs frests.

2. Að frátöldu því tilviki, sem kveðið er á um í 1. mgr. þessarar greinar, skal aðeins afturkalla friðhelgi menningarverðmæta, sem njóta sérstakrar verndar, í undantekningartilvikum sem teljast óumflýjanleg hernaðarleg nauðsyn og aðeins svo lengi sem slík nauðsyn varir. Ákvörðun um téða nauðsyn skal einungis hvíla á herðum þess yfirmanns sem stjórnar herliði, sem að stærð jafnast á við eða er stærra en herdeild. Ávallt þegar aðstæður leyfa skal tilkynna gagnaðilanum með hæfilegum fyrirvara um þá ákvörðun að afturkalla friðhelgi.
3. Sá aðili sem afturkallar friðhelgi skal eins fljótt og aðstæður leyfa tilkynna aðalframkvæmdastjóra menningarverðmæta, sem kveðið er á um í þeim reglum sem gilda um framkvæmd samningsins, þar um skriflega og tilgreina ástæður.

III. KAFLI

Flutningur menningarverðmæta.

12. gr.

Flutningur undir sérstakri vernd.

1. Flutningur, sem fer einungis fram vegna tilfærslu menningarverðmæta, hvort sem er innan yfirráðasvæðis eða til annars yfirráðasvæðis, getur að beiðni viðkomandi samningsaðila farið fram undir sérstakri vernd í samræmi við þau skilyrði sem eru tilgreind í þeim reglum sem gilda um framkvæmd samningsins.
2. Flutningur undir sérstakri vernd skal fara fram undir alþjóðlegu eftirliti sem kveðið er á um í fyrrnefndum reglum og bera hið auðkennandi merki sem er lýst í 16. gr.
3. Samningsaðilarnir skulu forðast að efna til fjandsamlegra aðgerða sem beinast gegn flutningi undir sérstakri vernd.

13. gr.

Flutningur í bráðatilvikum.

1. Telji samningsaðili, vegna öryggis tiltekinna menningarverðmæta, að nauðsynlegt sé að færa þau til og að málið sé svo brýnt að ekki sé unnt að fylgja þeirri aðferð sem mælt er fyrir um í 12. gr., einkum við upphaf vopnaðra átaka, er heimilt að sýna hið auðkennandi merki sem er lýst í 16. gr., að því tilskildu að ekki hafi þegar verið sótt um friðhelgi sem um getur í 12. gr. og henni verið hafnað. Senda ætti gagnaðilum tilkynningu um flutning svo fremi að aðstæður leyfi. Engu að síður er óheimilt að sýna hið auðkennandi merki þegar flutningur menningarverðmæta til yfirráðasvæðis annars lands fer fram, nema þeim hafi verið veitt friðhelgi með ótvíræðum hætti.
2. Samningsaðilarnir skulu eins og unnt er gera nauðsynlegar varúðarráðstafanir til þess að forðast fjandsamlegar aðgerðir sem er beint gegn þeim flutningi sem er lýst í 1. mgr. þessarar greinar og sýna hið auðkennandi merki.

14. gr.

Friðhelgi gagnvart haldlagningu, hertöku og herfangi.

1. Veita skal eftirfarandi friðhelgi gagnvart haldlagningu, herfangi eða hertöku:
 - a) menningarverðmætum sem njóta þeirrar verndar sem kveðið er á um í 12. gr. eða verndar sem kveðið er á um í 13. gr.
 - b) þeim flutningatækjum sem einungis eru notuð til þess að færa fyrrnefnd menningarverðmæti til.
2. Ekkert í þessari grein takmarkar rétt til heimsóknar og leitar.

IV. KAFLI

Starfslið.

15. gr.

Starfslið.

Að því marki sem samræmist öryggissjónarmiðum skal það starfslið sem annast vernd menningarverðmæta njóta virðingar í þágu slíkra verðmæta og falli það í hendur gagnaðilans skal það fá að halda skyldustörfum sínum áfram í þeim tilvikum að þau menningarverðmæti sem það ber ábyrgð á hafa einnig komist í hendur gagnaðilans.

V. KAFLI
Auðkennandi merki.

16. gr.

Merki samningsins.

1. Hið auðkennandi merki samningsins skal vera í mynd skjaldar sem er oddmjór að neðanverðu og blár og hvítur með skálínum (skjöldur með kóngabláum ferningi þar sem eitt hornanna myndar odd skjaldarins og með kóngabláan þríhyrning ofan ferningsins og þar sem rýmið til beggja hliða er fyllt með hvítum þríhyrningi).
2. Merkið skal nota eitt sér eða í þrígang í þríhyrndri mynd (einn skjöldur neðst) samkvæmt þeim skilyrðum sem kveðið er á um í 17. gr.

17. gr.

Notkun merkisins.

1. Einungis er heimilt að nota auðkennandi merkið í þrígang til þess að auðkenna:
 - a) óhreyfanleg menningarverðmæti sem njóta sérstakrar verndar,
 - b) flutning menningarverðmæta samkvæmt þeim skilyrðum sem kveðið er á um í 12. og 13. gr.,
 - c) bráðabirgðaskýli samkvæmt þeim skilyrðum sem kveðið er á um í reglum um framkvæmd samningsins.
2. Einungis er heimilt að nota auðkennandi merkið eitt sér til þess að auðkenna:
 - a) menningarverðmæti sem njóta ekki sérstakrar verndar,
 - b) einstaklinga sem annast eftirlit í samræmi við reglur um framkvæmd samningsins,
 - c) starfslið sem annast vernd menningarverðmæta,
 - d) þau kennivottorð sem nefnd eru í reglum um framkvæmd samningsins.
3. Í vopnuðum átökum er óheimilt að nota hið auðkennandi merki í öðrum tilvikum en þeim sem eru tiltekin í málsgreinum þessarar greinar hér að framan og að nota merki sem líkist auðkennandi merkinu í hvaða tilgangi sem er.
4. Óheimilt er að setja hið auðkennandi merki á óhreyfanleg menningarverðmæti nema samtímis sé höfð til sýnis heimild sem lögbært yfirvald samningsaðilans dagsetur og undirritar á tilhlýðilegan hátt.

VI. KAFLI
Gildissvið samningsins.

18. gr.

Beiting samningsins.

1. Fyrir utan þau ákvæði samnings þessa sem taki gildi á friðartímum skulu ákvæði hans gilda þegar lýst er yfir stríði eða annars konar vopnuðum átökum, sem kann eða kunna að hefjast milli tveggja eða fleiri samningsaðila, jafnvel þótt stríðsástand sé ekki viðurkennt af hálfu eins þeirra eða fleiri.
2. Ákvæði samningsins skulu og gilda í öllum tilvikum þegar um ræðir allsherjarhernám eða hernám að hluta á yfirráðasvæði samningsaðila, jafnvel þótt slíku hernámi sé ekki mætt með vopnuðum mótaðgerðum.
3. Sé eitt þeirra ríkja sem stendur í átökum ekki aðili að samningi þessum skulu þau ríki sem eiga aðild að honum engu að síður vera áfram bundin af samningnum í samskiptum sín á milli. Þau skulu enn fremur vera bundin af samningnum með tilliti til fyrrnefnds ríkis, hafi það síðarnefnda lýst því yfir að það staðfesti ákvæði hans og eins lengi og það beitir þeim.

19. gr.

Átök sem eru ekki milliríkjaátök.

1. Er um ræðir vopnuð átök, önnur en ríkja í millum, sem verða á yfirráðasvæði eins samningsaðila skal sérhver aðili að slíkum átökum vera skuldbundinn til þess að beita a.m.k. ákvæðum samnings þessa um virðingu fyrir menningarverðmætum.
2. Aðilar að slíkum átökum skulu með sérsamningum kappkosta að taka í gildi öll önnur ákvæði samnings þessa eða hluta þeirra.
3. Menningarmálastofnun Sameinuðu þjóðanna, UNESCO, getur boðið aðilum að átökunum þjónustu sína.

4. Beiting ákvæðanna hér að framan hefur ekki áhrif á réttarstöðu aðila að átökunum.

VII. KAFLI

Framkvæmd samningsins.

20. gr.

Reglur um framkvæmd samningsins.

Málsmeðferð við framkvæmd samnings þessa er skilgreind í reglum um framkvæmd hans sem eru óaðskiljanlegur hluti samningsins.

21. gr.

Verndarríki.

Beita skal samningi þessum og reglum um framkvæmd hans í samvinnu við þau verndarríki sem eru ábyrg fyrir því að gæta hagsmuna þeirra samningsaðila sem eiga aðild að átökunum.

22. gr.

Sáttameðferð.

1. Verndarríkin skulu veita aðstoð sína í öllum þeim tilvikum þar sem þau telja hana koma að gagni í þágu menningarverðmæta, einkum þegar ósamkomulag ríkir milli þeirra samningsaðila sem eiga í átökum um beitingu eða túlkun ákvæða samnings þessa eða reglna um framkvæmd hans.
2. Hvert verndarríki getur í þessu skyni, annaðhvort að beiðni eins samningsaðila, aðalframkvæmdastjóra UNESCO eða að eigin frumkvæði, lagt til við þá samningsaðila, sem eiga í átökum, að haldinn verði fundur málsvara þeirra og þá sérstaklega þeirra yfirvalda sem bera ábyrgð á vernd menningarverðmæta, sé slíkur fundur talinn viðeigandi og honum valinn staður á hentugu hlutlausu yfirráðasvæði. Þeir samningsaðilar sem eiga í átökum skulu bundnir af því að fara að tillögum um fund sem er beint til þeirra. Verndarríkin skulu leggja fram tillögu, til samþykktar af hálfu þeirra samningsaðila sem eiga í átökum, um einstakling frá hlutlausu ríki eða einstakling sem aðalframkvæmdastjóri UNESCO býður fram og skal slíkum einstaklingi boðin þátttaka í fyrrnefndum fundi sem formaður.

23. gr.

Aðstoð UNESCO.

1. Samningsaðilarnir geta leitað til UNESCO um tækniaðstoð til þess að skipuleggja vernd menningarverðmæta sinna eða vegna annarra úrlausnarefna sem leiðir af beitingu samnings þessa eða þeirra reglna sem gilda um framkvæmd hans. Stofnunin skal veita téða aðstoð eins og geta hennar leyfir samkvæmt áætlun hennar og þeim tilföngum sem hún ræður yfir.
2. Stofnunin hefur heimild til þess að leggja að eigin frumkvæði tillögur um málefni þetta fyrir samningsaðilana.

24. gr.

Sérsamningar.

1. Samningsaðilarnir geta gert með sér sérsamninga um hvaðeina sem málefnið varðar og þeir telja viðeigandi að setja sérstök ákvæði um.
2. Óheimilt er að gera sérsamninga sem myndu draga úr vernd sem er veitt menningarverðmætum og því starfsliði sem vinnur að henni samkvæmt samningi þessum.

25. gr.

Miðlun samningsins.

Samningsaðilarnir skuldbinda sig, jafnt á friðartímum sem á tímum vopnaðra átaka, til þess að miðla texta samnings þessa og þeirra reglna sem gilda um framkvæmd hans eins víða og aðstæður leyfa í landi hvers og eins. Þeir skuldbinda sig einkum til þess að fella lærdóm um fyrrnefndan texta inn í fræðsluáætlanir fyrir heri og, eftir föngum, borgarana til þess að öllum íbúum verði kynntar meginreglur hans, einkum hernum og því starfsliði sem vinnur að vernd menningarverðmæta.

26. gr.

Þýðingar og skýrslugjöf.

1. Samningsaðilarnir skulu fyrir milligöngu aðalframkvæmdastjóra UNESCO senda hver öðrum opinbera þýðingu samnings þessa og þeirra reglna sem gilda um framkvæmd hans.
2. Þeir skulu enn fremur, að minnsta kosti einu sinni á fjögurra ára fresti, senda aðalframkvæmdastjóranum skýrslu sem inniheldur allar þær upplýsingar sem þeir telja henta um þær ráðstafanir sem stjórnsýslustofnanir hvers og eins hafa gert, undirbúið eða ígrundað í því skyni að efna samning þennan og fara að þeim reglum sem gilda um framkvæmd hans.

27. gr.

Fundir.

1. Aðalframkvæmdastjóra UNESCO er með samþykki framkvæmdastjórnarinnar heimilt að boða málsvara samningsaðilanna til funda. Hann skal boða til slíks fundar fari að minnsta kosti fimmtungur samningsaðilanna fram á það.
2. Með fyrirvara um hvert það hlutverk annað sem honum hefur verið ætlað samkvæmt samningi þessum eða þeim reglum sem gilda um framkvæmd hans mun tilgangur fyrrnefnds fundar verða að fjalla um úrlausnarefni viðvirkjandi beitingu samningsins og þeirra reglna sem gilda um framkvæmd hans og að setja fram tilmæli þeim viðkomandi.
3. Á fyrrnefndum fundi er og heimilt að taka fyrir endurskoðun samningsins eða þeirra reglna sem gilda um framkvæmd hans séu samankomnir málsvarar meirihluta samningsaðilanna og fari slík endurskoðun fram í samræmi við ákvæði 39. gr.

28. gr.

Viðurlög.

Samningsaðilarnir skuldbinda sig til þess að gera allar nauðsynlegar ráðstafanir innan ramma almennrar refsilögsögu hvers og eins til þess að saksækja og refsa eða beita viðurlögum þá einstaklinga, af hvaða þjóðerni sem er, sem fremja eða fyrirskipa brot á ákvæðum samnings þessa.

Lokaákvæði.

29. gr.

Tungumál.

1. Samningur þessi er gerður á ensku, frönsku, rússnesku og spænsku og eru allir textarnir fjórir jafngildir.
2. UNESCO skal gera ráðstafanir vegna þýðingar samningsins yfir á önnur þau tungumál sem aðalráðstefna hennar fer fram á.

30. gr.

Undirritun.

Samningur þessi skal dagsettur 14. maí 1954 og skal liggja frammi til undirritunar til 31. desember 1954 af hálfu allra ríkja sem var boðin þátttaka í ráðstefnunni sem var haldin í Haag frá 21. apríl 1954 til 14. maí 1954.

31. gr.

Fullgilding.

1. Samningur þessi er háður fullgildingu undirritunarríkja í samræmi við stjórnskipulega málsmeðferð hvers þeirra um sig.
2. Skjöl um fullgildingu skulu afhent aðalframkvæmdastjóra UNESCO til vörslu.

32. gr.

Aðild.

Frá þeim degi þegar hann öðlast gildi skal samningur þessi liggja frammi til undirritunar af hálfu allra ríkja sem um getur í 30. gr. og ekki hafa undirritað hann, einnig annarra ríkja sem framkvæmda-

stjórn UNESCO býður að gerast aðilar. Aðild fer fram með því að afhenda aðalframkvæmdastjóra UNESCO aðildarskjal til vörslu.

33. gr.

Gildistaka.

1. Samningur þessi öðlast gildi þremur mánuðum eftir að fimm skjöl um fullgildingu hafa verið afhent til vörslu.
2. Upp frá því öðlast hann gildi gagnvart hverjum og einum samningsaðila þremur mánuðum eftir að skjal viðkomandi um fullgildingu eða aðild er afhent til vörslu.
3. Það ástand er um getur í 18. og 19. gr. Skal leiða til tafarlausrar fullgildingar eða aðildar sem viðkomandi aðilar að átökum afhenda til vörslu, annaðhvort áður eða eftir að hernaðaráttök hefjast eða hernám hefst. Þegar þannig háttar skal aðalframkvæmdastjóri UNESCO senda þau boðskipti er um getur í 38. gr. Eins hratt og frekast er unnt.

34. gr.

Skilvirk beiting.

1. Sérhverrt ríki, sem á aðild að samningnum þann dag sem hann öðlast gildi, skal gera nauðsynlegar ráðstafanir til þess að tryggja skilvirka beitingu ákvæða hans innan sex mánaða frá fyrrnefndri gildistöku.
2. Tímabil þetta skal vera sex mánuðir frá þeim degi þegar skjöl um fullgildingu eða aðild eru afhent til vörslu fyrir þau ríki sem afhenda skjal sitt um fullgildingu eða aðild eftir þann dag þegar samningurinn öðlast gildi.

35. gr.

Útvíkkun gildissviðs samningsins til annarra landsvæða.

Öllum samningsaðilum er, samhliða fullgildingu eða aðild eða hvenær sem er eftir það, heimilt að lýsa því yfir í tilkynningu til aðalframkvæmdastjóra UNESCO að samningur þessi skuli ná til allra eða einhverra þeirra landsvæða sem þau ábyrgjast milliríkjasamskipti fyrir. Fyrrnefnd tilkynning tekur gildi þremur mánuðum eftir þann dag sem henni er veitt viðtaka.

36. gr.

Tengsl við fyrri samninga.

1. Í samskiptum ríkja, sem eru bundin af Haag-sáttmálunum um reglur og venjur stríðs á landi (IV) og um stórskotaárásir sjóherja á stríðstímum (IX), hvort sem um ræðir þá frá 29. júlí 1899 eða frá 18. október 1907, og eru aðilar að samningi þessum, skal þessi síðastnefndi samningur vera viðbót við fyrrnefndan sáttmála (IX) og við þær reglur sem eru í viðauka við fyrrnefndan sáttmála (IV) og skal merkið, sem er lýst í 16. gr. samnings þessa, koma í stað þess merkis sem er lýst í 5. gr. fyrrnefnds sáttmála (IX) í tilvikum þegar samningur þessi og þær reglur sem gilda um framkvæmd hans kveða á um notkun þessa auðkennandi merkis.
2. Í samskiptum ríkja, sem eru bundin af Washington-samningnum frá 15. apríl 1935 um vernd lista- og vísindastofnana og sögulegra minnisvarða (Roerich-samningnum) og eru aðilar að samningi þessum, skal síðarnefndi samningurinn vera viðbót við Roerich-samninginn og skal merkið, sem er skilgreint í 16. gr. samnings þessa, koma í stað þess auðkennisfána sem er lýst í III. gr. Roerich-samningsins í tilvikum þegar samningur þessi og þær reglur sem gilda um framkvæmd hans kveða á um notkun þessa auðkennandi merkis.

37. gr.

Uppsögn.

1. Sérhverjum samningsaðila er heimilt að segja samningi þessum upp fyrir sína hönd eða þeirra landsvæða sem hann ábyrgist milliríkjasamskipti fyrir.
2. Tilkynna skal uppsögnina skriflega og afhenda hana aðalframkvæmdastjóra UNESCO til vörslu.
3. Uppsögnin tekur gildi einu ári eftir viðtöku uppsagnarskjalsins. Eigi uppsagnaraðilinn hins vegar hlutdeild í vopnuðum átökum þegar fyrrnefnt tímabil er á enda, skal uppsögnin ekki taka gildi

fyrir en hernaðaráttökum er lokið eða fyrir en aðgerðum vegna heimsendingar menningarverðmæta er lokið hvort sem síðar verður.

38. gr.

Tilkynningar.

Aðalframkvæmdastjóri UNESCO skal veita þeim ríkjum er um getur í 30. og 32. gr., sem og Sameinuðu þjóðunum, upplýsingar um afhendingu allra skjala um fullgildingu, aðild eða staðfestingu, sem kveðið er á um í 31., 32. og 39. gr., og um þær tilkynningar og uppsagnir sem, eftir því sem við á, er kveðið á um í 35., 37. og 39. gr.

39. gr.

Endurskoðun samningsins og þeirra reglna sem gilda um framkvæmd hans.

1. Hvaða samningsaðili sem er getur lagt til breytingar á samningi þessum eða þeim reglum sem gilda um framkvæmd hans. Senda skal aðalframkvæmdastjóra UNESCO texta breytingartillögu og skal hann senda sérhverjum samningsaðila þann texta með beiðni um að viðkomandi samningsaðili svari innan fjögurra mánaða og taki fram hvort hann:
 - a) vilji að kölluð verði saman ráðstefna til þess að fjalla um fyrirbyggjandi breytingartillögu,
 - b) sé fylgjandi staðfestingu breytingartillögunnar án ráðstefnuhalds eða
 - c) sé fylgjandi því að breytingartillögunni sé hafnað án ráðstefnuhalds.
2. Aðalframkvæmdastjórinn skal senda öllum samningsaðilum þau svör sem berast skv. 1. mgr. þessarar greinar.
3. Upplýsi allir samningsaðilarnir, sem innan tilgreinds frests hafa greint aðalframkvæmdastjóra UNESCO frá skoðunum sínum skv. b-lið 1. mgr. þessarar greinar, aðalframkvæmdastjórann um að þeir séu fylgjandi staðfestingu téðrar breytingar án ráðstefnuhalds skal aðalframkvæmdastjórinn tilkynna um ákvörðun þeirra í samræmi við 38. gr. Breytingin skal taka gildi gagnvart öllum samningsaðilunum eftir að liðnir eru níutíu dagar frá dagsetningu fyrrnefndrar tilkynningar.
4. Aðalframkvæmdastjórinn skal kalla saman ráðstefnu allra samningsaðilanna til þess að fjalla um breytingartillöguna, berist honum beiðni þar um frá meira en þriðjungi samningsaðilanna.
5. Breytingar á samningnum eða þeim reglum sem gilda um framkvæmd hans, sem fjallað er um samkvæmt ákvæðum málsgreinarinnar hér að framan, skulu öðlast gildi fyrst eftir að þeir samningsaðilar, sem eiga málsvara á ráðstefnunni, hafa samþykkt þær einróma og sérhver samningsaðili hefur staðfest þær.
6. Staðfesting samningsaðilanna á breytingum á samningnum eða á þeim reglum sem gilda um framkvæmd hans, sem ráðstefnan er um getur í 4. og 5. mgr. hefur samþykkt, fer fram með því að afhenda aðalframkvæmdastjóra UNESCO formlegt skjal til vörslu.
7. Eftir að breytingar á samningi þessum eða á þeim reglum sem gilda um framkvæmd hans öðlast gildi skulu einungis þeir textar samningsins eða þeirra reglna sem gilda um framkvæmd hans, sem þannig er breytt, liggja áfram frammi til fullgildingar eða aðildar.

40. gr.

Skráning.

Samningur þessi skal, í samræmi við 102. gr. sáttmála Sameinuðu þjóðanna, skráður hjá aðal-skrifstofu Sameinuðu þjóðanna að beiðni aðalframkvæmdastjóra UNESCO.

ÞESSU TIL STAÐFESTU hafa undirritaðir, sem til þess hafa fullt umboð, undirritað samning þennan.

Gjört í Haag 14. maí 1954 í einu eintaki sem skal afhent til vörslu í skjalasafni UNESCO og skulu staðfest, rétt eintök hans afhent þeim ríkjum sem um getur í 30. og 32. gr. og Sameinuðu þjóðunum.

*Reglur um framkvæmd samningsins um vernd menningarverðmæta komi til vopnaðra átaka***I. KAFLI****Eftirlit.****1. gr.***Alþjóðlegur listi yfir aðila.*

Við gildistöku samningsins skal aðalframkvæmdastjóri Menningarmálastofnunar Sameinuðu þjóðanna, UNESCO, taka saman alþjóðlegan lista yfir alla þá aðila sem samningsaðilarnir hafa tilnefnt sem hæfa til að gegna hlutverki aðalframkvæmdastjóra menningarverðmæta. Að frumkvæði aðalframkvæmdastjóra UNESCO skal endurskoða þennan lista reglulega á grundvelli beiðna frá samningsaðilunum.

2. gr.*Skipulag eftirlits.*

Um leið og samningsaðili verður þátttakandi í vopnuðum átökum sem falla undir 18. gr. samningsins:

- a) skal hann tilnefna málsvara fyrir menningarverðmæti á yfirráðasvæði sínu; hafi hann herumið annað yfirráðasvæði skal hann tilnefna sérstakan málsvara fyrir menningarverðmæti á því yfirráðasvæði,
- b) skal verndarríkið, sem kemur fram fyrir hönd sérhvers aðila sem á í átökum við viðkomandi samningsaðila, tilnefna fulltrúa sem er viðurkenndur gagnvart þeim síðarnefnda í samræmi við 3. gr. hér á eftir,
- c) skal tilnefna aðalframkvæmdastjóra menningarverðmæta fyrir slíkan samningsaðila í samræmi við 4. gr.

3. gr.*Tilnefning fulltrúa verndarríkja.*

Verndarríkið skal tilnefna fulltrúa sína úr hópi stjórnarsendimanna sinna eða ræðisstarfsliðs eða, með samþykki aðilans sem þeir verða viðurkenndir gagnvart, úr hópi annarra einstaklinga.

4. gr.*Tilnefning aðalframkvæmdastjóra menningarverðmæta.*

1. Aðalframkvæmdastjóri menningarverðmæta skal valinn af alþjóðlega listanum yfir aðila með sameiginlegu samkomulagi milli aðilans sem hann er viðurkenndur gagnvart og verndarríkjanna sem koma fram fyrir hönd gagnaðila.
2. Komist aðilarnir ekki að samkomulagi um þetta atriði innan þriggja vikna frá því að þeir hefja viðræður skulu þeir fara þess á leit að forseti Alþjóðadómstólsins í Haag tilnefni aðalframkvæmdastjóran sem skal ekki hefja störf fyrr en aðilinn, sem hann er viðurkenndur gagnvart, hefur samþykkt tilnefninguna.

5. gr.*Hlutverk fulltrúa.*

Fulltrúar verndarríkjanna skulu fylgjast með brotum á samningnum, rannsaka, með samþykki aðilans sem þeir eru viðurkenndir gagnvart, við hvaða aðstæður þau áttu sér stað, koma sjónarmiðum sínum á framfæri á staðnum til að tryggja að þau verði stöðvuð og, ef nauðsyn krefur, tilkynna aðalframkvæmdastjóra menningarverðmæta um slík brot. Þeir skulu halda honum upplýstum um störf sín.

6. gr.*Hlutverk aðalframkvæmdastjóra menningarverðmæta.*

1. Aðalframkvæmdastjóri menningarverðmæta skal fjalla um öll mál sem til hans er vísað í tengslum við beitingu samningsins, ásamt fulltrúa aðilans, sem hann er viðurkenndur gagnvart, og þeim fulltrúum sem hlut eiga að máli.
2. Hann skal hafa ákvörðunarvald og skipunarvald í þeim tilvikum sem tilgreind eru í þessum reglum.

3. Með samþykki aðilans, sem hann er viðurkenndur gagnvart, skal hann hafa rétt til að fyrirskipa rannsókn eða til að stýra henni sjálfur.
4. Hann skal koma á framfæri við aðila að átökunum eða verndarríkjum þeirra þeim sjónarmiðum sínum sem hann telur gagnleg varðandi beitingu samningsins.
5. Hann skal taka saman þær skýrslur um beitingu samningsins sem nauðsynlegar kunna að vera og senda þær til hlutaðeigandi aðila og verndarríkja þeirra. Hann skal senda afrit til aðalframkvæmdastjóra UNESCO sem er aðeins heimilt að nota tæknilegt efni þeirra.
6. Ef ekkert verndarríki er fyrir hendi skal aðalframkvæmdastjóri menningarverðmæta fara með hlutverk verndarríkis eins og mælt er fyrir um í 21. og 22. gr. samningsins.

7. gr.

Eftirlitsmenn og sérfræðingar.

1. Þegar aðalframkvæmdastjóri menningarverðmæta telur það nauðsynlegt, annaðhvort að beiðni hlutaðeigandi fulltrúa eða að höfðu samráði við þá, skal hann leggja fram, til samþykktar hjá aðilanum sem hann er viðurkenndur gagnvart, tillögu um eftirlitsmann menningarverðmæta sem fær sérstakt verkefni. Eftirlitsmaður skal einungis vera ábyrgur gagnvart aðalframkvæmdastjóranum.
2. Aðalframkvæmdastjóri menningarverðmæta, fulltrúar og eftirlitsmenn geta leitað eftir þjónustu sérfræðinga en þá skal einnig bera undir samþykki aðilans sem um getur í málsgreininni hér að framan.

8. gr.

Eftirlitshlutverkinu sinnt.

Aðalframkvæmdastjórar menningarverðmæta, fulltrúar verndarríkja, eftirlitsmenn og sérfræðingar skulu í engu tilviki ganga lengra en umboð þeirra segir til um. Einkum skulu þeir taka tillit til öryggisþarfa samningsaðilans sem þeir eru viðurkenndir gagnvart og undir öllum kringumstæðum skulu athafnir þeirra taka mið af hernaðarástandinu samkvæmt þeim upplýsingum sem samningsaðilinn veitir þeim.

9. gr.

Staðgenglar verndarríkja.

Ef aðili að átökum nýtur ekki eða nýtur ekki lengur góðs af starfsemi verndarríkis má fara þess á leit við hlutlaust ríki að það taki að sér hlutverk verndarríkis er varðar tilnefningu aðalframkvæmdastjóra menningarverðmæta í samræmi við málsmæðferðina sem mælt er fyrir um í 4. gr. hér að framan. Aðalframkvæmdastjóri menningarverðmæta sem þannig er tilnefndur skal, ef þörf krefur, fela eftirlitsmönnum hlutverk fulltrúa verndarríkja eins og það er skilgreint í þessum reglum.

10. gr.

Kostnaður.

Aðilinn, sem þeir eru viðurkenndir gagnvart, skal bera kostnað af þóknun og útgjöldum aðalframkvæmdastjóra menningarverðmæta, eftirlitsmanna og sérfræðinga. Þóknun og útgjöld fulltrúa verndarríkjanna skulu háð samkomulagi milli þessara verndarríkja og ríkjanna sem þau sinna hagsmunagæslu fyrir.

II. KAFLI

Sérstök vernd.

11. gr.

Bráðabirgðaskýli.

1. Kalli ófyrirséðar aðstæður á að samningsaðili setji upp bráðabirgðaskýli meðan á vopnuðum átökum stendur, sem hann óskar eftir að hljóti sérstaka vernd, skal hann tilkynna aðalframkvæmdastjóra menningarverðmæta, sem er viðurkenndur gagnvart honum, um það.
2. Telji aðalframkvæmdastjórinn að slík ráðstöfun sé réttlætanleg í ljósi aðstæðna og í ljósi mikilvægis þeirra menningarverðmæta sem fá skjól í þessu bráðabirgðaskýli getur hann heimilað samningsaðilanum að setja á skýlið það auðkennismerki sem skilgreint er í 16. gr. samningsins.

Hann skal þegar í stað tilkynna fulltrúum verndarríkjanna sem hlut eiga að máli um ákvörðun sína og getur hver þeirra fyrirskipað, innan 30 daga frests, að afturkalla skuli merkið tafarlaust.

3. Jafnskjótt og slíkir fulltrúar hafa látið í ljósi samþykki sitt eða ef 30 daga fresturinn er liðinn án þess að einhver hlutaðeigandi fulltrúa hafi hreyft andmælum og ef skýlið uppfyllir skilyrðin sem mælt er fyrir um í 8. gr. samningsins að mati aðalframkvæmdastjórans skal hann fara þess á leit við aðalframkvæmdastjóra UNESCO að skýlið verði fært í skrána yfir menningarverðmæti sem njóta sérstakrar verndar.

12. gr.

Alþjóðlega skráin yfir menningarverðmæti sem njóta sérstakrar verndar.

1. Taka skal saman „Alþjóðlega skrá yfir menningarverðmæti sem njóta sérstakrar verndar“.
2. Aðalframkvæmdastjóri UNESCO skal halda þessa skrá. Hann skal láta aðalframkvæmdastjóra Sameinuðu þjóðanna og samningsaðilunum í té afrit af henni.
3. Skránni skal skipt upp í hluta, sem hver ber heiti samningsaðila. Skipta skal hverjum hluta niður í þrjár málsgreinar sem bera yfirskriftirnar: Skýli, Miðstöðvar minnisvarða, Önnur óhreyfanleg menningarverðmæti. Aðalframkvæmdastjóri UNESCO skal ákveða hvaða upplýsingar skulu vera í hverjum hluta.

13. gr.

Skráningarbeiðnir.

1. Samningsaðili getur lagt umsókn fram hjá aðalframkvæmdastjóra UNESCO um að tiltekin skýli, miðstöðvar minnisvarða eða önnur óhreyfanleg menningarverðmæti á yfirráðasvæði hans verði færð í skrána. Í slíkri umsókn skal lýsa staðsetningu verðmætanna og staðfesta að verðmætin uppfylli ákvæði 8. gr. samningsins.
2. Ef um hernám er að ræða skal hernámsríkið vera til þess bært að leggja fram slíka umsókn.
3. Aðalframkvæmdastjóri UNESCO skal senda afrit af umsóknum um skráningu til sérhvers samningsaðila án tafar.

14. gr.

Andmæli.

1. Samningsaðili getur, með bréfi til aðalframkvæmdastjóra UNESCO, andmælt skráningu menningarverðmæta. Bréfið verður að hafa borist honum innan fjögurra mánaða frá þeim degi þegar hann sendi afrit af skráningarumsókninni.
2. Í slíkum andmælum skal tilgreina þær ástæður sem þau byggjast á og eru einu gildu rökin eftirfarandi:
 - a) verðmætin eru ekki menningarverðmæti,
 - b) verðmætin uppfylla ekki skilyrðin sem um getur í 8. gr. samningsins.
3. Aðalframkvæmdastjóri UNESCO skal senda afrit af andmælabréfinu til samningsaðilanna án tafar. Ef nauðsyn krefur skal hann leita ráða hjá alþjóðanefndinni um minnisvarða, lista- og sögustaði og fornleifauppgröft og, telji hann það við hæfi, einnig hjá annarri þar til bærri stofnun eða aðila.
4. Aðalframkvæmdastjóri UNESCO, eða samningsaðilinn sem fer fram á skráningu, getur komið á framfæri hverjum þeim sjónarmiðum sem hann telur nauðsynleg við þá samningsaðila sem lögðu andmælin fram, með það í huga að fá þau afturkölluð.
5. Ef samningsaðili, sem hefur á friðartímum lagt fram umsókn um skráningu, verður þátttakandi í vopnuðum átökum áður en skráning hefur farið fram skal aðalframkvæmdastjóri UNESCO þegar í stað færa viðkomandi menningarverðmæti í skrána til bráðabirgða þar til fyrir liggur hvort andmæli, sem kunna að verða eða hafa verið lögð fram, verði staðfest, afturkölluð eða felld niður.
6. Hafi aðalframkvæmdastjóra UNESCO ekki borist orðsending innan sex mánaða frá viðtökudegi andmælabréfsins frá samningsaðilanum sem lagði fram andmælin þar sem fram kemur að þau hafi verið afturkölluð getur samningsaðilinn sem sækir um skráninguna farið fram á gerðardóm í samræmi við málsmæðferðina í næstu málsgrein hér á eftir.
7. Leggja skal beiðni um gerðardóm fram eigi síðar en einu ári eftir að aðalframkvæmdastjóri UNESCO tekur við andmælabréfinu. Báðir deiluaðilar skulu tilnefna gerðardómsmann. Hafi fleiri

en ein andmæli verið lögð fram vegna umsóknar um skráningu skulu samningsaðilarnir sem lögðu fram andmælin sammælast um að tilnefna einn gerðardómsmann. Þessir tveir gerðardómsmenn skulu velja aðalgerðardómsmann af alþjóðlega listanum sem um getur í 1. gr. þessara reglna. Geti gerðardómsmennirnir ekki komið sér saman um valið skulu þeir fara þess á leit við forseta Alþjóðadómstólsins í Haag að hann tilnefni aðalgerðardómsmann sem þarf ekki endilega að koma af alþjóðlega listanum. Gerðardómurinn sem þannig er myndaður skal setja sér starfsreglur. Ekki skal vera hægt að vísa ákvörðunum gerðardómsins til annars aðila.

8. Sérhver samningsaðili getur lýst því yfir, þegar upp kemur ágreiningur sem hann er aðili að, að hann vilji ekki beita gerðardómsmeðferðinni sem kveðið er á um í málsgreininni hér að framan. Í slíkum tilvikum skal aðalframkvæmdastjóri UNESCO leggja andmæli gegn skráningarumsókn fram hjá samningsaðilunum. Andmælin verða aðeins staðfest með tveimur þriðju hlutum atkvæða þeirra samningsaðila sem greiða atkvæði. Atkvæðagreiðslan skal fara fram bréfleiðis nema aðalframkvæmdastjóri UNESCO telji áriðandi að boða til fundar samkvæmt þeim valdheimildum sem honum eru veittar skv. 27. gr. samningsins. Ákveði aðalframkvæmdastjórinn að atkvæðagreiðslan skuli fara fram bréfleiðis skal hann biðja samningsaðilana að senda atkvæði sín í innsigliðu umslagi innan sex mánaða frá þeim degi sem þeir fá boð um það.

15. gr.

Skráning.

1. Aðalframkvæmdastjóri UNESCO skal sjá um að sérhver verðmæti sem sótt er um skráningu fyrir verði færð í skrána undir raðnúmeri, að því tilskildu að honum hafi ekki borist andmæli innan frestsins sem kveðið er á um í 1. mgr. 14. gr.
2. Hafi andmæli verið lögð fram, og með fyrirvara um ákvæði 5. mgr. 14. gr., skal aðalframkvæmdastjórinn því aðeins færa verðmæti í skrána að andmælin hafi verið afturkölluð eða ekki verið staðfest í kjölfar málsmeðferðarinnar sem mælt er fyrir um annaðhvort í 7. eða 8. mgr. 14. gr.
3. Ætíð þegar 3. mgr. 11. gr. á við skal aðalframkvæmdastjóri UNESCO færa verðmæti í skrána ef aðalframkvæmdastjóri menningarverðmæta fer fram á það.
4. Aðalframkvæmdastjóri UNESCO skal senda aðalframkvæmdastjóra Sameinuðu þjóðanna, samningsaðilunum og, að beiðni aðilans sem sækir um skráningu, öllum öðrum ríkjum, sem um getur í 30. og 32. gr. samningsins, staðfest afrit af hverri færslu í skrána án tafar. Færslur skulu taka gildi þrjátíu dögum eftir sendingu slíkra afrita.

16. gr.

Niðurfelling.

1. Aðalframkvæmdastjóri UNESCO skal sjá til þess að skráning verðmæta verði felld niður:
 - a) að beiðni samningsaðilans sem á það yfirráðasvæði þar sem menningarverðmætin eru staðsett,
 - b) ef samningsaðilinn sem fór fram á skráningu hefur sagt samningnum upp og þegar uppsögnin hefur tekið gildi,
 - c) í því sérstaka tilviki sem kveðið er á um í 5. mgr. 14. gr. þegar andmæli hafa verið staðfest í kjölfar málsmeðferðarinnar sem um getur annaðhvort í 7. eða 8. mgr. 14. gr.
2. Aðalframkvæmdastjóri UNESCO skal senda aðalframkvæmdastjóra Sameinuðu þjóðanna og öllum ríkjum, sem fengu afrit af færslunni í skrána, staðfest afrit af niðurfellingu hennar án tafar. Niðurfelling skal taka gildi þrjátíu dögum eftir sendingu slíkra afrita.

III. KAFLI

Flutningur menningarverðmæta.

17. gr.

Málsmeðferð til að öðlast friðhelgi.

1. Beina skal beiðninni, sem um getur í 1. mgr. 12. gr. samningsins, til aðalframkvæmdastjóra menningarverðmæta. Í beiðninni skulu koma fram þær ástæður sem liggja henni til grundvallar og tilgreindur áætlaður fjöldi og mikilvægi þeirra hluta sem á að flytja, núverandi staðsetning þeirra, fyrirhuguð staðsetning, hvernig flutningataeki verða notuð, hvaða leið verður farin, hvaða dag lagt er til að flutningur fari fram og aðrar viðeigandi upplýsingar.

2. Telji aðalframkvæmdastjóri menningarverðmæta slíkan flutning réttlætanlegan, eftir að hafa tekið tillit til þeirra álitsgerða sem hann telur ástæðu til, skal hann hafa samráð við þá fulltrúa verndar-ríkjanna sem hlut eiga að máli um fyrirhugaðar ráðstafanir vegna framkvæmdar hans. Að loknu slíku samráði skal hann senda hlutaðeigandi aðilum að átökunum tilkynningu um flutninginn og tiltaka allar nauðsynlegar upplýsingar í þeirri tilkynningu.
3. Aðalframkvæmdastjóri menningarverðmæta skal tilnefna einn eða fleiri eftirlitsmenn sem skulu fullvissa sig um að einungis eigi að flytja þau verðmæti sem tilgreind eru í beiðninni og að flutningurinn fari fram með viðurkenndum hætti og beri fyrrgreint auðkennismerki. Eftirlitsmaðurinn eða -mennirnir skulu fylgja verðmætunum á áfangastað.

18. gr.

Flutningur úr landi.

Ef flutningur undir sérstakri vernd fer til yfirráðasvæðis annars lands skal hann ekki aðeins falla undir 12. gr. samningsins og 17. gr. þessara reglna heldur gilda einnig um hann eftirfarandi viðbótar-ákvæði:

- a) á meðan menningarverðmæti eru á yfirráðasvæði annars ríkis skal það ríki vera vörsluaðili þeirra og annast þau jafnvel og sín eigin menningarverðmæti sem hafa sambærilega þýðingu,
- b) vörsluríkið skal því aðeins skila verðmætum að átökum sé lokið; skilin skulu fara fram innan sex mánaða frá þeim degi sem beiðni um það er lögð fram,
- c) meðan á hinum ýmsu flutningsaðgerðum stendur og á meðan menningarverðmætin eru á yfirráðasvæði annars ríkis skulu þau undanþegin eignaupptöku og hvorki aðilinn, sem afhendir þau til vörslu, né vörsluaðilinn mega ráðstafa þeim. Ef slíks er krafist öryggis þeirra vegna er vörsluaðila þó heimilt, með samþykki þess sem afhenti þau til vörslu, að láta flytja verðmætin til yfirráðasvæðis þriðja lands, samkvæmt þeim skilyrðum sem mælt er fyrir um í þessari grein,
- d) í beiðni um sérstaka vernd skal koma fram að ríkið, sem á yfirráðasvæðið sem flytja á verðmætin til, samþykki ákvæði þessarar greinar.

19. gr.

Hernumið yfirráðasvæði.

Þegar samningsaðili, sem hefur hernumið yfirráðasvæði annars samningsaðila, flytur menningarverðmæti í skjól annars staðar á því yfirráðasvæði án þess að geta fylgt málsmeðferðinni sem kveðið er á um í 17. gr. reglnanna skal ekki líta á viðkomandi flutning sem óréttmæta nýtingu í skilningi 4. gr. samningsins, svo fremi að aðalframkvæmdastjóri menningarverðmæta staðfesti skriflega, eftir að hafa ráðfært sig við þá sem eru gæslumenn verðmætanna að jafnaði, að slíkur flutningur hafi verið nauðsynlegur vegna aðstæðna.

IV. KAFLI

Auðkennismerki.

20. gr.

Áfesting merkis.

1. Lögbær yfirvöld hvers samningsaðila skulu ákveða staðsetningu auðkennismerkisins og hversu sjáanlegt það skal vera. Merkið má hafa á fána eða armbindi; það má mála á hlut eða setja fram með öðrum viðeigandi hætti.
2. Með fyrirvara um hugsanlegar ítarlegri merkingar skal setja merkið, koma til vopnaðra átaka og í þeim tilvikum sem um getur í 12. og 13. gr. samningsins, á flutningatækin þannig að það sjáist vel í dagsbirtu, bæði úr lofti og af jörðu niðri. Merkið skal vera sjáanlegt af jörðu niðri:
 - a) með reglulegu millibili sem nægir til að sýna greinilega jaðar miðstöðva minnisvarða sem eru undir sérstakri vernd,
 - b) við innganginn að öðrum óhreyfanlegum menningarverðmætum sem eru undir sérstakri vernd.

21. gr.

Auðkenning fólks.

1. Einstaklingunum, sem um getur í b- og c-lið 2. mgr. 17. gr. samningsins, er heimilt að bera armbindi með þessu auðkennismerki, sem er gefið út og stimplað af lögbærum yfirvöldum.
2. Slíkir einstaklingar skulu bera sérstakt auðkennisskírteini með þessu auðkennismerki. Á skírteininu skal a.m.k. koma fram kenninafn og eiginnöfn, fæðingardagur og -ár, starfsheiti eða staða og hlutverk handhafa. Á því skal vera ljósmynd af handhafa, ásamt undirskrift hans eða fingraförum, eða hvoru tveggja. Þar skal einnig vera upphleypstur stimpill lögbærra yfirvalda.
3. Hver samningsaðili skal útbúa eigið auðkennisskírteini með hliðsjón af fyrirmyndinni sem fylgir, sem dæmi, með þessum reglum. Samningsaðilarnir skulu senda hver öðrum sýnishorn af fyrirmyndinni sem þeir nota. Auðkennisskírteini skulu útbúin a.m.k. í tvíriti, ef hægt er, og skal útgáfuyfirvaldið varðveita annað eintakið.
4. Ekki má svipta áðurnefnda einstaklinga auðkennisskírteini sínu eða réttinum til að bera armbindið nema lögmæt ástæða sé fyrir hendi.

CONVENTION
FOR THE PROTECTION OF CULTURAL PROPERTY
IN THE EVENT OF ARMED CONFLICT
WITH REGULATIONS FOR THE EXECUTION OF THE CONVENTION 1954

The Hague, 14 May 1954

The High Contracting Parties,

Recognizing that cultural property has suffered grave damage during recent armed conflicts and that, by reason of the developments in the technique of warfare, it is in increasing danger of destruction;

Being convinced that damage to cultural property belonging to any people whatsoever means damage to the cultural heritage of all mankind, since each people makes its contribution to the culture of the world;

Considering that the preservation of the cultural heritage is of great importance for all peoples of the world and that it is important that this heritage should receive international protection;

Guided by the principles concerning the protection of cultural property during armed conflict, as established in the Conventions of The Hague of 1899 and of 1907 and in the Washington Pact of 15 April, 1935;

Being of the opinion that such protection cannot be effective unless both national and international measures have been taken to organize it in time of peace;

Being determined to take all possible steps to protect cultural property;

Have agreed upon the following provisions:

Chapter I.
General provisions regarding protection

Article 1.

Definition of cultural property

For the purposes of the present Convention, the term 'cultural property' shall cover, irrespective of origin or ownership:

- (a) movable or immovable property of great importance to the cultural heritage of every people, such as monuments of architecture, art or history, whether religious or secular; archaeological sites; groups of buildings which, as a whole, are of historical or artistic interest; works of art; manuscripts, books and other objects of artistic, historical or archaeological interest; as well as scientific collections and important collections of books or archives or of reproductions of the property defined above;
- (b) buildings whose main and effective purpose is to preserve or exhibit the movable cultural property defined in sub-paragraph (a) such as museums, large libraries and depositories of archives, and refuges intended to shelter, in the event of armed conflict, the movable cultural property defined in sub-paragraph (a);
- (c) centers containing a large amount of cultural property as defined in sub-paragraphs (a) and (b), to be known as 'centers containing monuments'.

Article 2.

Protection of cultural property

For the purposes of the present Convention, the protection of cultural property shall comprise the safeguarding of and respect for such property.

Article 3.

Safeguarding of cultural property

The High Contracting Parties undertake to prepare in time of peace for the safeguarding of cultural property situated within their own territory against the foreseeable effects of an armed conflict, by taking such measures as they consider appropriate.

Article 4.

Respect for cultural property

1. The High Contracting Parties undertake to respect cultural property situated within their own territory as well as within the territory of other High Contracting Parties by refraining from any use of the property and its immediate surroundings or of the appliances in use for its protection for purposes which are likely to expose it to destruction or damage in the event of armed conflict; and by refraining from any act of hostility, directed against such property.
2. The obligations mentioned in paragraph 1 of the present Article may be waived only in cases where military necessity imperatively requires such a waiver.
3. The High Contracting Parties further undertake to prohibit, prevent and, if necessary, put a stop to any form of theft, pillage or misappropriation of, and any acts of vandalism directed against, cultural property. They shall refrain from requisitioning movable cultural property situated in the territory of another High Contracting Party.
4. They shall refrain from any act directed by way of reprisals against cultural property.
5. No High Contracting Party may evade the obligations incumbent upon it under the present Article, in respect of another High Contracting Party, by reason of the fact that the latter has not applied the measures of safeguard referred to in Article 3.

Article 5.

Occupation

1. Any High Contracting Party in occupation of the whole or part of the territory of another High Contracting Party shall as far as possible support the competent national authorities of the occupied country in safeguarding and preserving its cultural property.
2. Should it prove necessary to take measures to preserve cultural property situated in occupied territory and damaged by military operations, and should the competent national authorities be unable to take such measures, the Occupying Power shall, as far as possible, and in close co-operation with such authorities, take the most necessary measures of preservation.
3. Any High Contracting Party whose government is considered their legitimate government by members of a resistance movement, shall, if possible, draw their attention to the obligation to comply with those provisions of the Convention dealing with respect for cultural property.

Article 6.

Distinctive marking of cultural property

In accordance with the provisions of Article 16, cultural property may bear a distinctive emblem so as to facilitate its recognition.

Article 7.

Military measures

1. The High Contracting Parties undertake to introduce in time of peace into their military regulations or instructions such provisions as may ensure observance of the present Convention, and to foster in the members of their armed forces a spirit of respect for the culture and cultural property of all peoples.
2. The High Contracting Parties undertake to plan or establish in peace-time, within their armed forces, services or specialist personnel whose purpose will be to secure respect for cultural property and to co-operate with the civilian authorities responsible for safeguarding it.

Chapter II.
Special protection
Article 8.

Granting of special protection

1. There may be placed under special protection a limited number of refuges intended to shelter movable cultural property in the event of armed conflict, of centers containing monuments and other immovable cultural property of very great importance, provided that they:
 - (a) are situated at an adequate distance from any large industrial center or from any important military objective constituting a vulnerable point, such as, for example, an aerodrome, broadcasting station, establishment engaged upon work of national defense, a port or railway station of relative importance or a main line of communication;
 - (b) are not used for military purposes.
2. A refuge for movable cultural property may also be placed under special protection, whatever its location, if it is so constructed that, in all probability, it will not be damaged by bombs.
3. A center containing monuments shall be deemed to be used for military purposes whenever it is used for the movement of military personnel or material, even in transit. The same shall apply whenever activities directly connected with military operations, the stationing of military personnel, or the production of war material are carried on within the center.
4. The guarding of cultural property mentioned in paragraph 1 above by armed custodians specially empowered to do so, or the presence, in the vicinity of such cultural property, of police forces normally responsible for the maintenance of public order shall not be deemed to be used for military purposes.
5. If any cultural property mentioned in paragraph 1 of the present Article is situated near an important military objective as defined in the said paragraph, it may nevertheless be placed under special protection if the High Contracting Party asking for that protection undertakes, in the event of armed conflict, to make no use of the objective and particularly, in the case of a port, railway station or aerodrome, to divert all traffic there from. In that event, such diversion shall be prepared in time of peace.
6. Special protection is granted to cultural property by its entry in the 'Inter-national Register of Cultural Property under Special Protection'. This entry shall only be made, in accordance with the provisions of the present Convention and under the conditions provided for in the Regulations for the execution of the Convention.

Article 9.

Immunity of cultural property under special protection

The High Contracting Parties undertake to ensure the immunity of cultural property under special protection by refraining, from the time of entry in the International Register, from any act of hostility directed against such property and, except for the cases provided for in paragraph 5 of Article 8, from any use of such property or its surroundings for military purposes.

Article 10.

Identification and control

During an armed conflict, cultural property under special protection shall be marked with the distinctive emblem described in Article 16, and shall be open to international control as provided for in the Regulations for the execution of the Convention.

Article 11.

Withdrawal of immunity

1. If one of the High Contracting Parties commits, in respect of any item of cultural property under special protection, a violation of the obligations under Article 9, the opposing Party shall, so long as this violation persists, be released from the obligation to ensure the immunity of the property concerned. Nevertheless, whenever possible, the latter Party shall first request the cessation of such violation within a reasonable time.

2. Apart from the case provided for in paragraph 1 of the present Article, immunity shall be withdrawn from cultural property under special protection only in exceptional cases of unavoidable military necessity, and only for such time as that necessity continues. Such necessity can be established only by the officer commanding a force the equivalent of a division in size or larger. Whenever circumstances permit, the opposing Party shall be notified, a reasonable time in advance, of the decision to withdraw immunity.
3. The Party withdrawing immunity shall, as soon as possible, so inform the Commissioner-General for cultural property provided for in the Regulations for the execution of the Convention, in writing, stating the reasons.

Chapter III.

Transport of cultural property

Article 12.

Transport under special protection

1. Transport exclusively engaged in the transfer of cultural property, whether within a territory or to another territory, may, at the request of the High Contracting Party concerned, take place under special protection in accordance with the conditions specified in the Regulations for the execution of the Convention.
2. Transport under special protection shall take place under the international supervision provided for in the aforesaid Regulations and shall display the distinctive emblem described in Article 16.
3. The High Contracting Parties shall refrain from any act of hostility directed against transport under special protection.

Article 13.

Transport in urgent cases

1. If a High Contracting Party considers that the safety of certain cultural property requires its transfer and that the matter is of such urgency that the procedure laid down in Article 12 cannot be followed, especially at the beginning of an armed conflict, the transport may display the distinctive emblem described in Article 16, provided that an application for immunity referred to in Article 12 has not already been made and refused. As far as possible, notification of transfer should be made to the opposing Parties. Nevertheless, transport conveying cultural property to the territory of another country may not display the distinctive emblem unless immunity has been expressly granted to it.
2. The High Contracting Parties shall take, so far as possible, the necessary precautions to avoid acts of hostility directed against the transport described in paragraph 1 of the present Article and displaying the distinctive emblem.

Article 14.

Immunity from seizure, capture and prize

1. Immunity from seizure, placing in prize, or capture shall be granted to:
 - (a) cultural property enjoying the protection provided for in Article 12 or that provided for in Article 13;
 - (b) the means of transport exclusively engaged in the transfer of such cultural property.
2. Nothing in the present Article shall limit the right of visit and search.

Chapter IV.

Personnel

Article 15.

Personnel

As far as is consistent with the interests of security, personnel engaged in the protection of cultural property shall, in the interests of such property, be respected and, if they fall into the hands of the opposing Party, shall be allowed to continue to carry out their duties whenever the cultural property for which they are responsible has also fallen into the hands of the opposing Party.

Chapter V.
The distinctive emblem
Article 16.

Emblem of the convention

1. The distinctive emblem of the Convention shall take the form of a shield, pointed below, persaltire blue and white (a shield consisting of a royal-blue square, one of the angles of which forms the point of the shield, and of a royal-blue triangle above the square, the space on either side being taken up by a white triangle).
2. The emblem shall be used alone, or repeated three times in a triangular formation (one shield below), under the conditions provided for in Article 17.

Article 17.
Use of the emblem

1. The distinctive emblem repeated three times may be used only as a means of identification of:
 - (a) immovable cultural property under special protection;
 - (b) the transport of cultural property under the conditions provided for in Articles 12 and 13;
 - (c) improvised refuges, under the conditions provided for in the Regulations for the execution of the Convention.
2. The distinctive emblem may be used alone only as a means of identification of:
 - (a) cultural property not under special protection;
 - (b) the persons responsible for the duties of control in accordance with the Regulations for the execution of the Convention;
 - (c) the personnel engaged in the protection of cultural property;
 - (d) the identity cards mentioned in the Regulations for the execution of the Convention.
3. During an armed conflict, the use of the distinctive emblem in any other cases than those mentioned in the preceding paragraphs of the present Article, and the use for any purpose whatever of a sign resembling the distinctive emblem, shall be forbidden.
4. The distinctive emblem may not be placed on any immovable cultural property unless at the same time there is displayed an authorization duly dated and signed by the competent authority of the High Contracting Party.

Chapter VI.
Scope of application of the Convention
Article 18.

Application of the Convention

1. Apart from the provisions which shall take effect in time of peace, the present Convention shall apply in the event of declared war or of any other armed conflict which may arise between two or more of the High Contracting Parties, even if the state of war is not recognized by, one or more of them.
2. The Convention shall also apply to all cases of partial or total occupation of the territory of a High Contracting Party, even if the said occupation meets with no armed resistance.
3. If one of the Powers in conflict is not a Party to the present Convention, the Powers which are Parties thereto shall nevertheless remain bound by it in their mutual relations. They shall furthermore be bound by the Convention, in relation to the said Power, if the latter has declared, that it accepts the provisions thereof and so long as it applies them.

Article 19.
Conflicts not of an international character

1. In the event of an armed conflict not of an international character occurring within the territory of one of the High Contracting Parties, each party to the conflict shall be bound to apply, as, a minimum, the provisions of the present Convention which relate to respect for cultural property.
2. The parties to the conflict shall endeavour to bring into force, by means of special agreements, all or part of the other provisions of the present Convention.

3. The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization may offer its services to the parties to the conflict.
4. The application of the preceding provisions shall not affect the legal status of the parties to the conflict.

Chapter VII.

Execution of the Convention

Article 20.

Regulations for the execution of the Convention

The procedure by which the present Convention is to be applied is defined in the Regulations for its execution, which constitute an integral part thereof.

Article 21.

Protecting powers

The present Convention and the Regulations for its execution shall be applied with the co-operation of the Protecting Powers responsible for safeguarding the interests of the Parties to the conflict.

Article 22.

Conciliation procedure

1. The Protecting Powers shall lend their good offices in all cases where they may deem it useful in the interests of cultural property, particularly if there is disagreement between the Parties to the conflict as to the application or interpretation of the provisions of the present Convention or the Regulations for its execution.
2. For this purpose, each of the Protecting Powers may, either at the invitation of one Party, of the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, or on its own initiative, propose to the Parties to the conflict a meeting of their representatives, and in particular of the authorities responsible for the protection of cultural property, if considered appropriate on suitably chosen neutral territory. The Parties to the conflict shall be bound to give effect to the proposals for meeting made to them. The Protecting Powers shall propose for approval by the Parties to the conflict a person belonging to a neutral Power or a person presented by the Director General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, which person shall be invited to take part in such a meeting in the capacity of Chairman.

Article 23.

Assistance of UNESCO

1. The High Contracting Parties may call upon the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization for technical assistance in organizing the protection of their cultural property, or in connexion with any other problem arising out of the application of the present Convention or the Regulations for its execution. The Organization shall accord such assistance within the limits fixed by its programme and by its resources.
2. The Organization is authorized to make, on its own initiative, proposals on this matter to the High Contracting Parties.

Article 24.

Special agreements

1. The High Contracting Parties may conclude special agreements for all matters concerning which they deem it suitable to make separate provision.
2. No special agreement may be concluded which would diminish the protection afforded by the present Convention to cultural property and to the personnel engaged in its protection.

Article 25.

Dissemination of the Convention

The High Contracting Parties undertake, in time of peace as in time of armed conflict, to disseminate the text of the present Convention and the Regulations for its execution as widely as possible in their respective countries. They undertake, in particular, to include the study thereof in their programmes of military and, if possible, civilian training, so that its principles are made known to the whole population, especially the armed forces and personnel engaged in the protection of cultural property.

Article 26.

Translations reports

1. The High Contracting Parties shall communicate to one another, through the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, the official translations of the present Convention and of the Regulations for its execution.
2. Furthermore, at least once every four years, they shall forward to the Director-General a report giving whatever information they think suitable concerning any measures being taken, prepared or contemplated by their respective administrations in fulfillment of the present Convention and of the Regulations for its execution.

Article 27.

Meetings

1. The Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization may, with the approval of the Executive Board, convene meetings of representatives of the High Contracting Parties. He must convene such a meeting if at least one-fifth of the High Contracting Parties so request.
2. Without prejudice to any other functions which have been conferred on it by the present Convention or the Regulations for its execution, the purpose of the meeting will be to study problems concerning the application of the Convention and of the Regulations for its execution, and to formulate recommendations in respect thereof.
3. The meeting may further undertake a revision of the Convention or the Regulations for its execution if the majority of the High Contracting Parties are represented, and in accordance with the provisions of Article 39.

Article 28.

Sanctions

The High Contracting Parties undertake to take, within the framework of their ordinary criminal jurisdiction, all necessary steps to prosecute and impose penal or disciplinary sanctions upon those persons, of whatever nationality, who commit or order to be committed a breach of the present Convention.

Final provisions

Article 29.

Languages

1. The present Convention is drawn up in English, French, Russian and Spanish, the four texts being equally authoritative.
2. The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization shall arrange for translations of the Convention into the other official languages of its General Conference.

Article 30.

Signature

The present Convention shall bear the date of 14 May, 1954 and, until the date of 31 December, 1954, shall remain open for signature by all States invited to the Conference which met at The Hague from 21 April, 1954 to 14 May, 1954.

Article 31.

Ratification

1. The present Convention shall be subject to ratification by signatory States in accordance with their respective constitutional procedures.
2. The instruments of ratification shall be deposited with the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

Article 32.

Accession

From the date of its entry into force, the present Convention shall be open for accession by all States mentioned in Article 30 which have not signed it, as well as any other State invited to accede by the Executive Board of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

Article 33.

Entry into force

1. The present Convention shall enter into force three months after five instruments of ratification have been deposited.
2. Thereafter, it shall enter into force, for each High Contracting Party, three months after the deposit of its instrument of ratification or accession.
3. The situations referred to in Articles 18 and 19 shall give immediate effect to ratifications or accessions deposited by the Parties to the conflict either before or after the beginning of hostilities or occupation. In such cases the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization shall transmit the communications referred to in Article 38 by the speediest method.

Article 34.

Effective application

1. Each State Party to the Convention on the date of its entry into force shall take all necessary measures to ensure its effective application within a period of six months after such entry into force.
2. This period shall be six months from the date of deposit of the instruments of ratification or accession for any State which deposits its instrument of ratification or accession after the date of the entry into force of the Convention.

Article 35.

Territorial extension of the Convention

Any High Contracting Party may, at the time of ratification or accession, or at any time thereafter, declare by notification addressed to the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, that the present Convention shall extend to all or any of the territories for whose international relations it is responsible. The said notification shall take effect three months after the date of its receipt.

Article 36.

Relation to previous conventions

1. In the relations between Powers which are bound by the Conventions of The Hague concerning the Laws and Customs of War on Land (IV) and concerning Naval Bombardment in Time of War (IX), whether those of 29 July, 1899 or those of 18 October, 1907, and which are Parties to the present Convention, this last Convention shall be supplementary to the aforementioned Convention (IX) and to the Regulations annexed to the aforementioned Convention (IV) and shall substitute for the emblem described in Article 5 of the aforementioned Convention (IX) the

emblem described in Article 16 of the present Convention, in cases in which the present Convention and the Regulations for its execution provide for the use of this distinctive emblem.

2. In the relations between Powers which are bound by the Washington Pact of 15 April, 1935 for the Protection of Artistic and Scientific Institutions and of Historic Monuments (Roerich Pact) and which are Parties to the present Convention, the latter Convention shall be supplementary to the Roerich Pact and shall substitute for the distinguishing flag described in Article III of the Pact the emblem defined in Article 16 of the present Convention, in cases in which the present Convention and the Regulations for its execution provide for the use of this distinctive emblem.

Article 37.

Denunciation

1. Each High Contracting Party may denounce the present Convention, on its own behalf, or on behalf of any territory for whose international relations it is responsible.
2. The denunciation shall be notified by an instrument in writing, deposited with the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.
3. The denunciation shall take effect one year after the receipt of the instrument of denunciation. However, if, on the expiry of this period, the denouncing Party is involved in an armed conflict, the denunciation shall not take effect until the end of hostilities, or until the operations of repatriating cultural property are completed, whichever is the later.

Article 38.

Notifications

The Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization shall inform the States referred to in Articles 30 and 32, as well as the United Nations, of the deposit of all the instruments of ratification, accession or acceptance provided for in Articles 31, 32 and 39 and of the notifications and denunciations provided for respectively in Articles 35, 37 and 39.

Article 39.

Revision of the Convention and of the Regulations for its execution

1. Any High Contracting Party may propose amendments to the present Convention or the Regulations for its execution. The text of any proposed amendment shall be communicated to the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization who shall transmit it to each High Contracting Party with the request that such Party reply within four months stating whether it:
 - (a) desires that a Conference be convened to consider the proposed amendment;
 - (b) favours the acceptance of the proposed amendment without a Conference; or
 - (c) favours the rejection of the proposed amendment without a Conference.
2. The Director-General shall transmit the replies, received under paragraph 1 of the present Article, to all High Contracting Parties.
3. If all the High Contracting Parties which have, within the prescribed time-limit, stated their views to the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, pursuant to paragraph 1(b) of this Article, inform him that they favour acceptance of the amendment without a Conference, notification of their decision shall be made by the Director-General in accordance with Article 38. The amendment shall become effective for all the High Contracting Parties on the expiry of ninety days from the date of such notification.
4. The Director-General shall convene a Conference of the High Contracting Parties to consider the proposed amendment if requested to do so by more than one-third of the High Contracting Parties.
5. Amendments to the Convention or to the Regulations for its execution, dealt with under the provisions of the preceding paragraph, shall enter into force only after they have been unanimously adopted by the High Contracting Parties represented at the Conference and accepted by each of the High Contracting Parties.
6. Acceptance by the High Contracting Parties of amendments to, the Convention or to the Regulations for its execution, which have been adopted by the Conference mentioned in paragraphs 4

and 5, shall be effected by the deposit of a formal instrument with the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

7. After the entry into force of amendments to the present Convention or to the Regulations for its execution, only the text of the Convention or of the Regulations for its execution thus amended shall remain open for ratification or accession.

Article 40.

Registration

In accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations, the present Convention shall be registered with the Secretariat of the United Nations at the request of the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

IN FAITH WHEREOF the undersigned, duly authorized, have signed the present Convention.

Done at The Hague, this fourteenth day of May, 1954, in a single copy which shall be deposited in the archives of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, and certified true copies of which shall be delivered to all the States referred to in Articles 30 and 32 as well as to the United Nations.

Regulations for the Execution of the Convention for the Protection of Cultural Property
in the Event of Armed Conflict

Chapter I.

Control

Article 1.

International list of persons

On the entry into force of the Convention, the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization shall compile an international list consisting of all persons nominated by the High Contracting Parties as qualified to carry out the functions of Commissioner-General for Cultural Property. On the initiative of the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, this list shall be periodically revised on the basis of requests formulated by the High Contracting Parties.

Article 2.

Organization of control

As soon as any High Contracting Party is engaged in an armed conflict to which Article 18 of the Convention applies:

- (a) It shall appoint a representative for cultural property situated in its territory; if it is in occupation of another territory, it shall appoint a special representative for cultural property situated in that territory;
- (b) The Protecting Power acting for each of the Parties in conflict with such High Contracting Party shall appoint delegates accredited to the latter in conformity with Article 3 below;
- (c) A Commissioner-General for Cultural Property shall be appointed to such High Contracting Party in accordance with Article 4.

Article 3.

Appointment of delegates of Protecting Powers

The Protecting Power shall appoint its delegates from among the members of its diplomatic or consular staff or, with the approval of the Party to which they will be accredited, from among other persons.

Article 4.

Appointment of 'Commissioner-General

1. The Commissioner-General for Cultural Property shall be chosen from the international list of persons by joint agreement between the Party to which he will be accredited and the Protecting Powers acting on behalf of the opposing Parties.
2. Should the Parties fail to reach agreement within three weeks from the beginning of their discussions on this point, they shall request the President of the International Court of Justice to appoint the Commissioner-General, who shall not take up his duties until the Party to which he is accredited has approved his appointment.

Article 5.

Functions of delegates

The delegates of the Protecting Powers shall take note of violations of the Convention, investigate, with the approval of the Party to which they are accredited, the circumstances in which they have occurred, make representations locally to secure their cessation and, if necessary, notify the Commissioner-General of such violations. They shall keep him informed of their activities.

Article 6.

Functions of the Commissioner-General

1. The Commissioner-General for Cultural Property shall deal with all matters referred to him in connexion with the application of the Convention, in conjunction with the representative of the Party to which he is accredited and with the delegates concerned.

2. He shall have powers of decision and appointment in the cases specified in the present Regulations.
3. With the agreement of the Party to which he is accredited, he shall have the right to order an investigation or to, conduct it himself.
4. He shall make any representations to the Parties to the conflict or to their Protecting Powers which he deems useful for the application of the Convention.
5. He shall draw up such reports as may be necessary on the application of the Convention and communicate them to the Parties concerned and to their Protecting Powers. He shall send copies to the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, who may make use only of their technical contents.
6. If there is no Protecting Power, the Commissioner-General shall exercise the functions of the Protecting Power as laid down in Articles 21 and 22 of the Convention.

Article 7.

Inspectors and experts

1. Whenever the Commissioner-General for Cultural Property considers it necessary, either at the request of the delegates concerned or after consultation with them, he shall propose, for the approval of the Party to which he is accredited, an inspector of cultural property to be charged with a specific mission. An inspector shall be responsible only to the Commissioner-General.
2. The Commissioner-General, delegates and inspectors may have recourse to the services of experts, who will also be proposed for the approval of the Party mentioned in the preceding paragraph.

Article 8.

Discharge of the mission of control

The Commissioners-General for Cultural Property, delegates of the Protecting Powers, inspectors and experts shall in no case exceed their mandates. In particular, they shall take account of the security needs of the High Contracting Party to which they are accredited and shall in all circumstances act in accordance with the requirements of the military situation as communicated to them by that High Contracting Party.

Article 9.

Substitutes for Protecting Powers

If a Party to the conflict does not benefit or ceases to benefit from the activities of a Protecting Power, a neutral State may be asked to undertake those functions of a Protecting Power which concern the appointment of a Commissioner-General for Cultural Property in accordance with the procedure laid down in Article 4 above. The Commissioner-General thus appointed shall, if need be, entrust to inspectors the functions of delegates of Protecting Powers as specified in the present Regulations.

Article 10.

Expenses

The remuneration and expenses of the Commissioner-General for Cultural Property, inspectors and experts shall be met by the Party to which they are accredited. Remuneration and expenses of delegates of the Protecting Powers shall be subject to agreement between those Powers and the States whose interests they are safeguarding.

Chapter II.

Special protection

Article 11.

Improvised refuges

1. If, during an armed conflict, any High Contracting Party is induced by unforeseen circumstances to set up an improvised refuge and desires that it should be placed under special protection, it shall communicate this fact forthwith to the Commissioner-General accredited to that Party.

2. If the Commissioner-General considers that such a measure is justified by the circumstances and by the importance of the cultural property sheltered in' this improvised refuge, he may authorize the High Contracting Party to display on such refuge the distinctive emblem defined in Article 16 of the Convention. He shall communicate his decision without delay to the delegates of the Protecting Powers who are concerned, each of whom may, within a time limit of 30 days, order the immediate withdrawal of the emblem.
3. As soon as such delegates have signified their agreement or if the time limit of 30 days has passed without any of the delegates concerned having made an objection, and if, in the view of the Commissioner-General, the refuge fulfils the conditions laid down in Article 8 of the Convention, the Commissioner-General shall request the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization to enter the refuge in the Register of Cultural Property under Special Protection.

Article 12.

International Register of Cultural Property under Special Protection

1. An 'International Register of Cultural Property under Special Protection' shall be prepared.
2. The Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization shall maintain this Register. He shall furnish copies to the Secretary-General of the United Nations and to the High Contracting Parties.
3. The Register shall be divided into sections, each in the name of a High Contracting Party. Each section shall be subdivided into three paragraphs, headed: Refuges, Centers containing Monuments, Other Immovable Cultural Property. The Director-General shall determine what details each section shall contain.

Article 13.

Requests for registration

1. Any High Contracting Party may submit to the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization an application for the entry in the Register of certain refuges, centers containing monuments or other immovable cultural property situated within its territory. Such application shall contain a description of the location of such property and shall certify that the property complies with the provisions of Article 8 of the Convention.
2. In the event of occupation, the Occupying Power shall be competent to make such application.
3. The Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization shall, without delay, send copies of applications for registration to each of the High Contracting Parties.

Article 14.

Objections

1. Any High Contracting Party may, by letter addressed to the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, lodge an objection to the registration of cultural property. This letter must be received by him within four months of the day on which he sent a copy of the application for registration.
2. Such objection shall state the reasons giving rise to it, the only, valid grounds being that:
 - (a) the property is not cultural property;
 - (b) the property does not comply with the conditions mentioned in Article 8 of the Convention.
3. The Director-General shall send a copy of the letter of objection to the High Contracting Parties without delay. He shall, if necessary, seek the advice of the International Committee on Monuments, Artistic and Historical Sites and Archaeological Excavations and also, if he thinks fit, of any other competent organization or person.
4. The Director-General, or the High Contracting Party requesting registration, may make whatever representations they deem necessary to the High Contracting Parties which lodged the objection, with a view to causing the objection to be withdrawn.
5. If a High Contracting Party which has made an application for registration in time of peace becomes involved in an armed conflict before the entry has been made, the cultural property

concerned shall at once be provisionally entered in the Register, by the Director-General, pending the confirmation, withdrawal or cancellation of any objection that may be, or may have been, made.

6. If, within a period of six months from the date of receipt of the letter of objection, the Director-General has not received from the High Contracting Party lodging the objection a communication stating that it has been withdrawn, the High Contracting Party applying for registration may request arbitration in accordance with the procedure in the following paragraph.
7. The request for arbitration shall not be made more than one year after the date of receipt by the Director-General of the letter of objection. Each of the two Parties to the dispute shall appoint an arbitrator. When more than one objection has been lodged against an application for registration, the High Contracting Parties which have lodged the 'objections shall, by common consent, appoint a single arbitrator. These two arbitrators shall select a chief arbitrator from the international list mentioned in Article 1 of the present Regulations. If such arbitrators cannot agree upon their choice, they shall ask the President of the International Court of Justice to appoint a chief arbitrator who need not necessarily be chosen from the international list. The arbitral tribunal thus constituted shall fix its own procedure. There shall be no appeal from its decisions.
8. Each of the High Contracting Parties may declare, whenever a dispute to which it is a Party arises, that it does not wish to apply the arbitration procedure provided for in the preceding paragraph. In such cases, the objection to an application for registration shall be submitted by the Director-General to the High Contracting Parties. The objection will be confirmed only if the High Contracting Parties so decide by a two-third majority of the High Contracting Parties voting. The vote shall be taken by correspondence, unless the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization deems it essential to convene a meeting under the powers conferred upon him by Article 27 of the Convention. If the Director-General decides to proceed with the vote by correspondence, he shall invite the High Contracting Parties to transmit their votes by sealed letter within six months from the day on which they were invited to do so.

Article 15.

Registration

1. The Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization shall cause to be entered in the Register, under a serial number, each item of property for which application for registration is made, provided that he has not received an objection within the time-limit prescribed in paragraph 1 of Article 14.
2. If an objection has been lodged, and without prejudice to the provision of paragraph 5 of Article 14, the Director-General shall enter property in the Register only if the objection has been withdrawn or has failed to be confirmed following the procedures laid down in either paragraph 7 or paragraph 8 of Article 14.
3. Whenever paragraph 3 of Article 11 applies, the Director-General shall enter property in the Register if so requested by the Commissioner-General for Cultural Property.
4. The Director-General shall send without delay to the Secretary-General of the United Nations, to the High Contracting Parties, and, at the request of the Party applying for registration, to all other States referred to in Articles 30 and 32 of the Convention, a certified copy of each entry in the Register. Entries shall become effective thirty days after dispatch of such copies.

Article 16.

Cancellation

1. The Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization shall cause the registration of any property to be cancelled:
 - (a) at the request of the High Contracting Party within whose territory the cultural property is situated;
 - (b) if the High Contracting Party which requested registration has denounced the Convention, and when that denunciation has taken effect;

- (c) in the special case provided for in Article 14, paragraph 5, when an objection has been confirmed following the procedures mentioned either in paragraph 7 or in paragraph 8 or Article 14.
- 2. The Director-General shall send without delay, to the Secretary-General of the United Nations and to all States which received a copy of the entry in the Register, a certified copy of its cancellation. Cancellation shall take effect thirty days after the dispatch of such copies.

Chapter III.

Transport of cultural property

Article 17.

Procedure to obtain immunity

1. The request mentioned in paragraph I of Article 12 of the Convention shall be addressed to the Commissioner-General for Cultural Property. It shall mention the reasons on which it is based and specify the approximate number and the importance of the objects to be transferred, their present location, the location now envisaged, the means of transport to be used, the route to be followed, the date proposed for the transfer, and any other relevant information.
2. If the Commissioner-General, after taking such opinions as he deems fit, considers that such transfer is justified, he shall consult those delegates of the Protecting Powers who are concerned, on the measures proposed for carrying it out. Following such consultation, he shall notify the Parties to the conflict concerned of the transfer, including in such notification all useful information.
3. The Commissioner-General shall appoint one or more inspectors, who shall satisfy themselves that only the property stated in the request is to be transferred and that the transport is to be by the approved methods and bears the distinctive emblem. The inspector or inspectors shall accompany the property to its destination.

Article 18.

Transport abroad

Where the transfer under special protection is to the territory of another country, it shall be governed not only by Article 12 of the Convention and by Article 17 of the present Regulations, but by the following further provisions:

- (a) while the cultural property remains on the territory of another State, that State shall be its depositary and shall extend to it as great a measure of care as that which it bestows upon its own cultural property of comparable importance;
- (b) the depositary State shall return the property only on the cessation of the conflict; such return shall be effected within six months from the date on which it was requested;
- (c) during the various transfer operations, and while it remains on the territory of another State, the cultural property shall be exempt from confiscation and may not be disposed of either by the depositor or by the depositary. Nevertheless, when the safety of the property requires it, the depositary may, with the assent of the depositor, have the property transported to the territory of a third country, under the conditions laid down in the present article;
- (d) the request for special protection shall indicate that the State to whose territory the property is to be transferred accepts the provisions of the present Article.

Article 19.

Occupied territory

Whenever a High Contracting Party occupying territory of another High Contracting Party transfers cultural property to a refuge situated elsewhere in that territory, without being able to follow the procedure provided for in Article 17 of the Regulations, the transfer in question shall not be regarded as misappropriation within the meaning of Article 4 of the Convention, provided that the Commissioner-General for Cultural Property certifies in writing, after having consulted the usual custodians, that such transfer was rendered necessary by circumstances.

Chapter IV.
The distinctive emblem

Article 20.

Affixing of the emblem

1. The placing of the distinctive emblem and its degree of visibility shall be left to the discretion of the competent authorities of each High Contracting Party. It may be displayed on flags or armlets; it may be painted on an object or represented in any other appropriate form.
2. However, without prejudice to any possible fuller markings, the emblem shall, in the event of armed conflict and in the cases mentioned in Articles 12 and 13 of the Convention, be placed on the vehicles of transport so as to be clearly visible in daylight from the air as well as from the ground. The emblem shall be visible from the ground:
 - (a) at regular intervals sufficient to indicate clearly the perimeter of a centre containing monuments under special protection;
 - (b) at the entrance to other immovable cultural property under special protection.

Article 21.

Identification of persons

1. The persons mentioned in Article 17, paragraph 2(b) and (c) of the Convention may wear an armlet bearing the distinctive emblem, issued and stamped by the competent authorities.
2. Such persons shall carry a special identity card bearing the distinctive emblem. This card shall mention at least the surname and first names, the date of birth, the title or rank, and the function of the holder. The card shall bear the photograph of the holder as well as his signature or his fingerprints, or both. It shall bear the embossed stamp of the competent authorities.
3. Each High Contracting Party shall make out its own type of identity card,, guided by the model annexed, by way of example, to the present Regulations. The' High Contracting Parties shall transmit to each other a specimen of the model they are using. Identity cards shall be made out, if possible, at least in duplicate, one copy being kept by the issuing Power.
4. The said persons may not, without legitimate reason, be deprived of their identity card or of the right to wear the armlet.

Fylgiskjal 2.**BÓKUN VIÐ SAMNINGINN FRÁ 1954 UM VERND MENNINGARVERÐMÆTA
KOMI TIL VOPNAÐRA ÁTAKA**

Haag 14. maí 1954

Samningsaðilarnir hafa komið sér saman um eftirfarandi:

I.

1. Sérhver samningsaðili skuldbindur sig til þess að koma í veg fyrir útflutning frá yfirráðasvæði sem hann hefur hernumið í vopnuðum átökum, á menningarverðmætum samanber skilgreiningu í I. gr. samningsins um vernd menningarverðmæta komi til vopnaðra átaka sem var undirritaður í Haag 14. maí 1954.
2. Sérhver samningsaðili skuldbindur sig til þess að taka í sína vörslu menningarverðmæti, sem eru flutt inn á yfirráðasvæði hans, annaðhvort með beinum eða óbeinum hætti, frá hvaða hernumdu yfirráðasvæði sem er. Þetta skal framkvæmt sjálfkrafa við innflutning viðkomandi verðmæta eða, að öðrum kosti, að beiðni yfirvalda á téðu yfirráðasvæði.
3. Sérhver samningsaðili skuldbindur sig til þess að skila aftur, við lok hernaðarátaka, til lögbærra yfirvalda á því yfirráðasvæði sem fyrr var hernumið þeim menningarverðmætum sem eru á yfirráðasvæði hans, hafi téð verðmæti verið flutt út í bága við þá meginreglu sem mælt er fyrir um í fyrstu málsgrein. Aldrei skal halda slíkum verðmætum eftir sem stríðsskaðabótum.
4. Samningsaðilinn, sem var skuldbundinn til þess að koma í veg fyrir að menningarverðmæti væru flutt út frá því yfirráðasvæði sem hann hernam, skal greiða skaðabætur þeim sem í góðri trú eru handhafar menningarverðmæta sem skal skila aftur í samræmi við ákvæði málsgreinarinnar hér að framan.

II.

5. Menningarverðmæti, sem koma frá yfirráðasvæði samningsaðila og hann afhendir til vörslu á yfirráðasvæði annars samningsaðila í því skyni að vernda téð verðmæti gegn hættum sem stafa af vopnuðum átökum, skal við lok hernaðarátaka skilað að hálfu síðarnefnda samningsaðilans til lögbærra yfirvalda á því yfirráðasvæði þaðan sem þau komu.

III.

6. Bókun þessi skal dagsett 14. maí 1954 og skal liggja frammi til undirritunar til 31. desember 1954 af hálfu allra ríkja sem var boðin þátttaka í ráðstefnunni sem var haldin í Haag frá 21. apríl 1954 til 14. maí 1954.
7. a) Bókun þessi er háð fullgildingu undirritunarríkja í samræmi við stjórnskipulega málsmeðferð hvers þeirra um sig.
b) Skjöl um fullgildingu skulu afhent aðalframkvæmdastjóra Menningarmálastofnunar Saminuðu þjóðanna, UNESCO, til vörslu.
8. Frá þeim degi þegar hún öðlast gildi skal bókun þessi liggja frammi til undirritunar af hálfu allra ríkja sem um getur í 6. mgr. og ekki hafa undirritað hana, einnig annarra ríkja sem framkvæmdastjórn UNESCO býður að gerast aðilar. Aðild fer fram með því að afhenda aðalframkvæmdastjóra UNESCO aðildarskjal til vörslu.
9. Þau ríki er um getur í 6. og 8. mgr. geta lýst því yfir, jafnhliða undirritun, fullgildingu eða aðild, að þau muni ekki verða bundin af ákvæðum I. þáttar eða ákvæðum II. þáttar bókunar þessarar.
10. a) Bókun þessi öðlast gildi þremur mánuðum eftir að fimm skjöl um fullgildingu hafa verið afhent til vörslu.
b) Upp frá því öðlast hún gildi gagnvart hverjum og einum samningsaðila þremur mánuðum eftir að skjal viðkomandi um fullgildingu eða aðild er afhent til vörslu.
c) Það ástand er um getur í 18. og 19. gr. samningsins um vernd menningarverðmæta komi til vopnaðra átaka, sem var undirritaður í Haag 14. maí 1954, skal leiða til tafarlausrar fullgildingar eða aðildar sem viðkomandi aðilar að átökum afhenda til vörslu, annaðhvort áður

- eða eftir að hernaðaráttök hefjast eða hernám hefst. Þegar þannig háttar skal aðalframkvæmdastjóri UNESCO senda þau boðskipti er um getur í 14. mgr. eins hratt og frekast er unnt.
11. a) Sérhverzt ríki, sem á aðild að bókuninni þann dag sem hún öðlast gildi, skal gera nauðsynlegar ráðstafanir til þess að tryggja skilvirka beitingu ákvæða hennar innan sex mánaða frá fyrrnefndri gildistöku.
 - b) Tímabil þetta skal vera sex mánuðir frá þeim degi þegar skjöl um fullgildingu eða aðild eru afhent til vörslu fyrir þau ríki sem afhenda skjal sitt um fullgildingu eða aðild eftir þann dag þegar bókunin öðlast gildi.
 12. Öllum samningsaðilum er, samhliða fullgildingu eða aðild eða hvenær sem er eftir það, heimilt að lýsa því yfir, í tilkynningu til aðalframkvæmdastjóra UNESCO, að bókun þessi skuli ná til allra eða einhverra þeirra landsvæða sem þau ábyrgjast milliríkjasamskipti fyrir. Fyrrnefnd tilkynning tekur gildi þremur mánuðum eftir þann dag sem henni er veitt viðtaka.
 13. a) Sérhverjum samningsaðila er heimilt að segja bókun þessari upp fyrir sína hönd eða þeirra landsvæða sem hann ábyrgist milliríkjasamskipti fyrir.
 - b) Tilkynna skal uppsögnina í skriflegu skjali og afhenda það aðalframkvæmdastjóra UNESCO til vörslu.
 - c) Uppsögnin tekur gildi einu ári eftir viðtöku uppsagnarskjalsins. Eigi uppsagnaraðilinn hins vegar hlutdeild í vopnuðum átökum þegar fyrrnefnt tímabil er á enda, skal uppsögnin ekki taka gildi fyrr en hernaðaráttökum er lokið eða fyrr en aðgerðum vegna heimsendingar menningarverðmæta er lokið, hvort sem síðar verður.
 14. Aðalframkvæmdastjóri UNESCO skal veita þeim ríkjum er um getur í 6. og 8. mgr. og Sameinuðu þjóðunum upplýsingar um afhendingu allra skjala um fullgildingu, aðild eða staðfestingu, sem kveðið er á um í 7., 8. og 15. mgr., og um þær tilkynningar og uppsagnir sem, eftir því sem við á, er kveðið á um í 12. og 13. mgr.
 15. a) Heimilt er að endurskoða bókun þessa fari meira en þriðjungur samningsaðilanna fram á endurskoðun.
 - b) Aðalframkvæmdastjóri UNESCO skal kalla saman ráðstefnu í þessu skyni.
 - c) Breytingar á bókun þessari skulu öðlast gildi fyrst eftir að þeir samningsaðilar sem eiga málsvara á ráðstefnunni hafa samþykkt þær einróma og sérhver samningsaðili hefur staðfest þær.
 - d) Staðfesting samningsaðilanna á breytingum á bókun þessari, sem ráðstefnan er um getur í b- og c-lið hefur samþykkt, fer fram með því að afhenda aðalframkvæmdastjóra UNESCO formlegt skjal til vörslu.
 - e) Eftir að breytingar á bókun þessari öðlast gildi skal einungis texti téðrar bókunar, sem þannig er breytt, liggja áfram frammi til fullgildingar eða aðildar.

Bókun þessi skal, í samræmi við 102. gr. sáttmála Sameinuðu þjóðanna, skráð hjá aðalskrifstofu Sameinuðu þjóðanna að beiðni aðalframkvæmdastjóra UNESCO.

ÞESSU TIL STAÐFESTU hafa undirritaðir, sem til þess hafa fullt umboð, undirritað bókun þessa.

Gjört í Haag 14. maí 1954 á ensku, frönsku, rússnesku og spænsku, og eru textarnir fjórir jafngildir, í einu eintaki sem skal afhent til vörslu í skjalasafni UNESCO og skulu staðfest, rétt eintök hennar afhent þeim ríkjum sem um getur í 6. og 8. mgr. og Sameinuðu þjóðunum.

Vörsluaðili:

Menningarmálastofnun Sameinuðu þjóðanna (UNESCO).

Liggur frammi til undirritunar:

Frá 14. maí til 31. desember 1954.

Eftirtalin ríki hafa undirritað bókunina:

Austurríki	31. desember 1954
Belgía	14. maí 1954
Brasilía	31. desember 1954
Búrma	31. desember 1954
Sovéska alþýðulýðveldið Belarús	30. desember 1954
[Kína] (sjá 1. athugasemd)	14. maí 1954
Kúba	14. maí 1954
Tékkóslóvakía	18. október 1954
Lýðræðisríkið Kambódía	17. desember 1954
Danmörk	18. október 1954
Ekvador	30. desember 1954
Egyptaland	30. desember 1954
El Salvador	14. maí 1954
Frakkland	14. maí 1954
Sambandslýðveldið Þýskaland	14. maí 1954
Grikkland	14. maí 1954
Indland	14. maí 1954
Indónesía	24. desember 1954
Íran	14. maí 1954
Írak	14. maí 1954
Ítalía	14. maí 1954
Japan	6. september 1954
Jórdanía	22. desember 1954
Líbanon	25. maí 1954
Líbía	14. maí 1954
Lúxemborg	14. maí 1954
Mexíkó	29. desember 1954
Mónakó	14. maí 1954
Níkaragva	14. maí 1954
Noregur	14. maí 1954
Holland (Niðurland)	14. maí 1954
Filippseyjar	14. maí 1954
Pólland	14. maí 1954
San Marínó	14. maí 1954
Spánn	14. maí 1954
Sýrlenska arabalýðveldið	14. maí 1954
Sovéska alþýðulýðveldið Úkraína	14. maí 1954
Úrúgvæ	14. maí 1954
Júgóslavía	14. maí 1954

Gildistaka:

7. ágúst 1956 í samræmi við 33. gr.

Gildir textar:

Enska, franska, rússneska og spænska.

Skráning hjá Sameinuðu þjóðunum:

4. september 1956, nr. 3511.

Samningsríki.

Listi í stafrófsröð.

Listi í tímaröð.

Yfirlýsingar og fyrirvarar:Japan

„Við beitingu ákvæða 3. mgr. I. þáttar bókunarinnar mun Japan efna skuldbindingar samkvæmt þeim ákvæðum á þann hátt sem samræmist landslögum sínum, meðal annars einkamálarétti. Japan mun, þar af leiðandi, verða bundið af ákvæðum I. þáttar bókunarinnar að því marki sem efndir þeirra eru samrýmanlegar fyrirnefndum landslögum.“ [Frumrit: Enska]

Nýja-Sjáland

„[...] LÝSIR ÞVÍ YFIR, í samræmi við stjórnskipulega stöðu Tókelá og að teknu tilliti til þeirrar skuldbindingar ríkisstjórnar Nýja-Sjálands að vinna að þróun sjálfstjórnar til handa Tókelá með gerningi um sjálfsákvörðunarrétt á grundvelli sáttmála Sameinuðu þjóðanna, að þessi aðild skal ekki ná til Tókelá, nema ríkisstjórn Nýja-Sjálands leggi fram og uns hún leggur fram yfirlýsingu þess efnis hjá vörsluaðilanum sem er grundvölluð á viðeigandi samráði við fyrirnefnt yfirráðasvæði.“ [Frumrit: Enska] [Frumrit: Enska]

Athugasemdir:

1) Undirritað af hálfu Kína af málsvörum Kína hjá Sameinuðu þjóðunum og Menningarmálastofnun Sameinuðu þjóðanna (UNESCO) jafnhliða undirritun.

Kína er stofnaðili að Sameinuðu þjóðunum og hefur stofnsáttmálinn verið undirritaður annars vegar og fullgiltur hins vegar í nafni landsins hinn 26. og 28. september 1945 af hálfu ríkisstjórnar Lýðveldisins Kína sem var málsvari Kína hjá Sameinuðu þjóðunum samfellt til 25. október 1971.

Kína er á sama hátt stofnaðili að Menningarmálastofnun Sameinuðu þjóðanna, UNESCO og hefur stofnskrá hennar verið undirrituð og staðfest í nafni landsins af hálfu ríkisstjórnar Lýðveldisins Kína sem var málsvari Kína hjá UNESCO samfellt til 29. október 1971.

Hinn 25. október 1971 samþykkti allsherjarþing Sameinuðu þjóðanna ályktun nr. 2758(XXVI) sem er svohljóðandi:

„Allsherjarþingið,

sem minnir á meginreglur sáttmála Sameinuðu þjóðanna,

sem hefur í huga að endurheimt lögmætra réttinda Alþýðulýðveldisins Kína er frumskilyrði, bæði að því er varðar vernd sáttmála Sameinuðu þjóðanna og að því er varðar þann málstað sem Sameinuðu þjóðirnar verða að styðja á grundvelli sáttmálans,

sem viðurkennir að málsvarar ríkisstjórnar Alþýðulýðveldisins Kína eru einu lögmætu málsvarar Kína gagnvart Sameinuðu þjóðunum og að Alþýðulýðveldið Kína er eitt þeirra fimm ríkja sem eiga fastafulltrúa í öryggisráði Sameinuðu þjóðanna,

sem ákveður að skila aftur til Alþýðulýðveldisins Kína öllum réttindum Kína og að viðurkenna málsvara ríkisstjórnar þess sem einu réttmætu málsvara Kína gagnvart Sameinuðu þjóðunum og að vísa þegar í stað málsvörum Chiang Kai-chek brott úr þeirri stöðu sem þeir skipa með ólögmætum hætti hjá Sameinuðu þjóðunum og öllum stofnunum sem þeim tengjast.“

Stofnun ríkisstjórnar Alþýðulýðveldisins Kína, sem átti sér stað 1. október 1949, var kynnt Sameinuðu þjóðunum hinn 18. nóvember 1949. Ýmsar tillögur voru mótaðar frá þeim degi og fram til þess dags þegar áðurnefnd ályktun var samþykkt, í því skyni að breyta fyrirsvari Kína gagnvart Sameinuðu þjóðunum, en tillögur þessar voru ekki samþykktar.

Hinn 29. október 1971 samþykkti framkvæmdastjórn Menningarmálastofnunar Sameinuðu þjóðanna eftirfarandi ákvörðun (88 EX/Ákvörðun 9) á 88. fundi sínum:

„Framkvæmdastjórnin,

sem tekur til greina þá ályktun sem allsherjarþing Sameinuðu þjóðanna samþykkti hinn 25. október 1971, en samkvæmt henni voru málsvarar Alþýðulýðveldisins Kína viðurkenndir sem einu lögmætu málsvarar Kína gagnvart Sameinuðu þjóðunum,

sem minnir á ályktun nr. 396, sem allsherjarþing Sameinuðu þjóðanna samþykkti á fimmta reglulegum fundi sínum hinn 14. desember 1950, en í henni er mælt til þess að „sú afstaða sem allsherjarþingið samþykkti“ um það hver sé málssvari aðildarríkis „skuli tekin til greina innan annarra stofnana Sameinuðu þjóðanna og innan sérstofnana þeirra“,

sem ákveður að frá deginum í dag að telja og áfram sé ríkisstjórn Alþýðulýðveldisins Kína eini réttmæti málsvari Kína hjá UNESCO og óskar eftir að aðalframkvæmdastjórinn aðhafist samkvæmt því.“

Hinn 29. september 1972 veitti aðalframkvæmdastjóri Sameinuðu þjóðanna eftirfarandi orðsendingu viðtöku frá utanríkisráðherra Alþýðulýðveldisins Kína (þýðing):

„Að því er varðar þá marghliða samninga sem hin úrelta kínverska ríkisstjórn undirritaði, fullgilti eða gerðist aðili að fyrir stofnun ríkisstjórnar Alþýðulýðveldisins Kína, mun ríkisstjórn mín kanna skilmála þeirra áður en hún ákveður, í ljósi aðstæðna, hvort þeir verði viðurkenndir eður ei.

Frá og með 1. október 1949, stofndegi Alþýðulýðveldisins Kína, hefur Chiang Kai-chek-klíkan engan rétt til þess að koma fram sem málsvari Kína. Undirritun hennar og fullgilding hvaða marghliða sáttmála sem er, eða aðild hennar að hvaða marghliða sáttmála sem er, með því að hrifsa til sín nafnið „Kína“ eru allt saman ólöglegir og marklausir gerningar. Ríkisstjórn mín mun skoða þessa marghliða sáttmála áður en hún ákveður, í ljósi aðstæðna, hvort það sé við hæfi að gerast aðili að þeim eður ei.“

Við afhendingu staðfestingarskjals samningsins til vörslu lýsti ríkisstjórn Rúmeníu því yfir að hún teldi framangreinda undirritun ógilda, þar eð eina ríkisstjórnin, sem er til þess bær að gangast undir skuldbindingar fyrir hönd Kína og að koma fram sem málsvari Kína á alþjóðavettvangi, sé ríkisstjórn Alþýðulýðveldisins Kína.

Í bréfi til aðalframkvæmdastjórans vegna framangreindrar yfirlýsingar lýsti fastafulltrúi Lýðveldisins Kína þessu yfir hjá Sameinuðu þjóðunum: „Lýðveldið Kína, fullvalda ríki og aðili að Sameinuðu þjóðunum, sótti fimmta fund aðalráðstefnu UNESCO, kom að mótun samningsins um innflutning fræðslu-, vísinda- og menningarefnis og undirritaði þann samning með viðeigandi hætti hinn 22. nóvember 1950 í bráðabirgðahöfuðstöðvum Sameinuðu þjóðanna í Lake Success. Yfirlýsingar viðvíkjandi fyrrnefndum samningi, sem eru ósamrýmanlegar eða víkja frá réttmætri stöðu ríkisstjórnar Lýðveldisins Kína, skulu á engan hátt hafa áhrif á réttindi og skuldbindingar Lýðveldisins Kína sem undirritunaraðila fyrrnefnds samnings.“

PROTOCOL TO THE CONVENTION FOR THE PROTECTION OF CULTURAL
PROPERTY IN THE EVENT OF ARMED CONFLICT 1954

The Hague 14 May 1954

The High Contracting Parties are agreed as follows :

I.

1. Each High Contracting Party undertakes to prevent the exportation, from a territory occupied by it during an armed conflict, of cultural property as defined in Article I of the Convention for the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict, signed at The Hague on 14 May, 1954.
2. Each High Contracting Party undertakes to take into its custody cultural property imported into its territory either directly or indirectly from any occupied territory. This shall either be effected automatically upon the importation of the property or, failing this, at the request of the authorities of that territory.
3. Each High Contracting Party undertakes to return, at the close of hostilities, to the competent authorities of the territory previously occupied, cultural property which is in its territory, if such property has been exported in contravention of the principle laid down in the first paragraph. Such property shall never be retained as war reparations.
4. The High Contracting Party whose obligation it was to prevent the exportation of cultural property from the territory occupied by it, shall pay an indemnity to the holders in good faith of any cultural property which has to be returned in accordance with the preceding paragraph.

II.

5. Cultural property coming from the territory of a High Contracting Party and deposited by it in the territory of another High Contracting Party for the purpose of protecting such property against the dangers of an armed conflict, shall be returned by the latter, at the end of hostilities, to the competent authorities of the territory from which it came.

III.

6. The present Protocol shall bear the date of 14 May, 1954 and, until the date of 31 December, 1954, shall remain open for signature by all States invited to the Conference which met at The Hague from 21 April, 1954 to 14 May, 1954.
7. (a) The present Protocol shall be subject to ratification by signatory States in accordance with their respective constitutional procedures.
(b) The instruments of ratification shall be deposited with the Director General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.
8. From the date of its entry into force, the present Protocol shall be open for accession by all States mentioned in paragraph 6 which have not signed it as well as any other State invited to accede by the Executive Board of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.
9. The States referred to in paragraphs 6 and 8 may declare, at the time of signature, ratification or accession, that they will not be bound by the provisions of Section I or by those of Section II of the present Protocol.
10. (a) The present Protocol shall enter into force three months after five instruments of ratification have been deposited.
(b) Thereafter, it shall enter into force, for each High Contracting Party, three months after the deposit of its instrument of ratification or accession.
(c) The situations referred to in Articles 18 and 19 of the Convention for the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict, signed at The Hague on 14 May, 1954, shall give immediate effect to ratifications and accessions deposited by the Parties to the conflict either before or after the beginning of hostilities or occupation. In such cases, the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization shall transmit the communications' referred to in paragraph 14 by the speediest method.

11. (a) Each State Party to the Protocol on the date of its entry into force shall take all necessary measures to ensure its effective application within a period of six months after such entry into force.
(b) This period shall be six months from the date of deposit of the instruments of ratification or accession for any State which deposits its instrument of ratification or accession after the date of the entry into force of the Protocol.
12. Any High Contracting Party may, at the time of ratification or accession, or at any time thereafter, declare by notification addressed to the Director General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, that the present Protocol shall extend to all or any of the territories for whose international relations it is responsible. The said notification shall take effect three months after the date of its receipt.
13. (a) Each High Contracting Party may denounce the present Protocol, on its own behalf, or on behalf of any territory for whose international relations it is responsible.
(b) The denunciation shall be notified by an instrument in writing, deposited with the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.
(c) The denunciation shall take effect one year after receipt of the instrument of denunciation. However, if, on the expiry of this period, the denouncing Party is involved in an armed conflict, the denunciation shall not take effect until the end of hostilities, or until the operations of repatriating cultural property are completed, whichever is the later.
14. The Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization shall inform the States referred to in paragraphs 6 and 8, as well as the United Nations, of the deposit of all the instruments of ratification, accession or acceptance provided for in paragraphs 7, 8 and 15 and the notifications and denunciations provided for respectively in paragraphs 12 and 13.
15. (a) The present Protocol may be revised if revision is requested by more than one-third of the High Contracting Parties.
(b) The Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization shall convene a Conference for this purpose.
(c) Amendments to the present Protocol shall enter into force only after they have been unanimously adopted by the High Contracting Parties represented at the Conference and accepted by each of the High Contracting Parties.
(d) Acceptance by the High Contracting Parties of amendments to the present Protocol, which have been adopted by the Conference mentioned in sub-paragraphs (b) and (c), shall be effected by the deposit of a formal instrument with the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.
(e) After the entry into force of amendments to the present Protocol, only the text of the said Protocol thus amended shall remain open for ratification or accession.

In accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations, the present Protocol shall be registered with the Secretariat of the United Nations at the request of the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

IN FAITH WHEREOF the undersigned, duly authorized, have signed the present Protocol.

Done at The Hague, this fourteenth day of May, 1954, in English, French, Russian and Spanish, the four texts being equally authoritative, in a single copy which shall be deposited in the archives of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, and certified true copies of which shall be delivered to all the States referred to in paragraphs 6 and 8 as well as to the United Nations.